

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

w I półroczu 2008 roku

Spis treści

Spis treści.....	2
I. UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE W I PÓŁROCZU 2008 ROKU.....	4
Podstawowe trendy w gospodarce	4
Polityka pieniężna	5
Rynek bankowy.....	5
Rynek kapitałowy.....	7
II. STRATEGIA ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.	9
Misja i wizja ING Banku Śląskiego S.A.	9
III. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU	12
Wzrost bazy klientów	12
Silna ekspansja zarówno na rynku depozytowym jak i kredytowym	12
Wyraźna poprawa wyników finansowych i efektywności działania.....	14
Istotny postęp prac w dostosowaniu organizacji do wyzwań rynku	14
IV. DZIAŁALNOŚĆ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU.....	16
Bankowość detaliczna	16
<i>Zakres oferty oraz wprowadzone zmiany</i>	16
<i>Działalność depozytowa</i>	18
<i>Działalność kredytowa</i>	19
<i>Karty bankowe</i>	20
Bankowość korporacyjna	20
<i>Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje</i>	20
<i>Działalność depozytowo-rozliczeniowa</i>	22
<i>Działalność kredytowa</i>	22
Rynki pieniężne i kapitałowe	23
V. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.....	25
Struktura grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.....	25
ING Securities S.A.	25
ING Bank Hipoteczny S.A. (d. Śląski Bank Hipoteczny S.A.)	26
Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. w likwidacji	27
ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A (dawne ING Nationale-Nederlanden Polska Powszechne Towarzystwo Emerytalne).....	27
ING BSK Development Sp. z o.o.	28
Solver Sp. z o.o.	28
VI. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA.....	29
Ryzyko kredytowe.....	29
<i>Polityka kredytowa i ocena ryzyka kredytowego</i>	29
<i>Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych</i>	31
Zarządzanie ryzykiem rynkowym	32
Adekwatność kapitałowa.....	35
Ryzyko operacyjne, ryzyko braku zgodności (ryzyko compliance) oraz ryzyko wyłudzeń35	
VII. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO.....	38
Przestrzeganie dobrych praktyk ładu korporacyjnego	38
Zmiany w organach statutowych Banku	39

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.	40
VIII. INFORMACJE DLA INWESTORÓW.....	41
Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.	41
Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.	41
Ratingi	42
IX. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU.....	44
IT i operacje	44
Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji	45
Rozwój sieci placówek bankowych	45
X. ZARZĄDZANIE KADRAMI.....	47
Stan zatrudnienia	47
Polityka wynagrodzeń	47
Rekrutacja i selekcja.....	48
Szkolenia i rozwój pracowników	48
Warunki pracy	49
XI. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU	50
Struktura bilansu	50
Aktywa	50
Pasywa	51
Rachunek zysków i strat.....	51
Zysk brutto i netto.....	51
Wynik z tytułu odsetek	52
Dochody pozaodsetkowe	53
Koszty działania	53
Odpisy na utratę wartości i rezerwy	54
Udział poszczególnych segmentów branżowych w tworzeniu wyniku finansowego.....	54
Podstawowe wskaźniki efektywności	55
XII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A....	56
Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań.....	56
Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	56
Dodatkowe informacje	56
Zawarte umowy	56
Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych.....	56

I. UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

Podstawowe trendy w gospodarce

Produkt Krajowy Brutto

W I półroczu 2008 roku polska gospodarka – wbrew wcześniejszym niekorzystnym prognozom – utrzymała wysokie tempo rozwoju. W I kwartale 2008 roku Produkt Krajowy Brutto przyrósł o 6,1%, zaś w kolejnym zwiększył się o 5,6%.¹

Zmieniła się natomiast struktura wzrostu gospodarczego. Wzrost spożycia stał się kluczowym czynnikiem przyrostu PKB i pozwolił na częściowe skompensowanie słabnącej dynamiki inwestycji oraz ujemnej kontrybucji eksportu netto. W I półroczu 2008 roku spożycia ogółem było o 5,8% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Natomiast nakłady brutto na środki trwałe były o 14,3% wyższe niż rok wcześniej. Obroty z zagranicą zrealizowane w ciągu I półroczu 2008 roku przyrosły po stronie importu o 19,1% w ujęciu rocznym, a po stronie eksportu o 16,8%.

Rynek pracy i poziom wynagrodzeń

W skali całego I półroczu 2008 roku utrzymały się – występujące już w 2007 roku – zjawiska na rynku pracy, tj. znaczny wzrost zapotrzebowania na pracowników. W warunkach ograniczonych zasobów wolnej siły roboczej powodował on jednocześnie presję na wzrost wynagrodzeń.

Na koniec czerwca 2008 roku zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 4,8% wyższe w porównaniu ze stanem z czerwca 2007 roku, a stopa bezrobocia rejestrowanego spadła do poziomu 9,6% (wobec z 11,4% na koniec grudnia 2007 roku). Przy czym, w ostatnich miesiącach I półroczu miało miejsce pewne wyhamowanie tempa wzrostu zatrudnienia i spadku bezrobocia. Zjawiska te mogą wskazywać na złagodzenie napięć na rynku pracy w przyszłości.

W I półroczu 2008 roku średnia miesięczna płaca w sektorze przedsiębiorstw była o 11,7% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, co doprowadziło do wyraźnego wzrostu jednostkowych kosztów pracy. W marcu 2008 roku przeprowadzono waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych, w wyniku której zwiększyła się także realna wartość przeciętnej renty i emerytury.

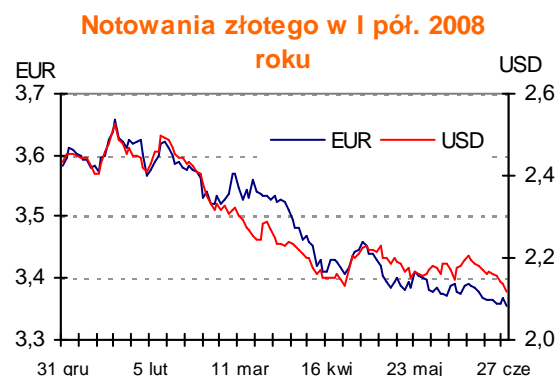
Inflacja

Przyśpieszenie wzrostu cen było jednym z podstawowych problemów polskiej gospodarki. Obok presji na wzrost płac, do zwiększenia dynamiki cen doprowadziły także czynniki o charakterze globalnym w postaci wysokich cen żywności i paliw. W czerwcu 2008 roku wskaźnik inflacji wyniósł 4,6% w ujęciu rocznym (czyli o 2,1 p.p. przekroczył wartość celu inflacyjnego Rady Polityki Pieniężnej).

¹ Prognoza Głównego Ekonomisty ING Banku Śląskiego S.A. dla przyrostu PKB w II kwartale oraz wzrostu konsumpcji i inwestycji w I półroczu 2008 roku.

Rynek walutowy

I półrocze 2008 roku przyniosło dalsze umocnienie złotego względem głównych walut. Jako podstawowe czynniki prowadzące do aprecjacji polskiej waluty wymieniano przede wszystkim dysparytet stóp procentowych oraz nadal szybkie tempo wzrostu polskiej gospodarki. Ostatecznie, w ciągu I półrocza 2008 roku złoty umocnił się o 13,0% względem dolara amerykańskiego i o 6,4% w relacji do euro.

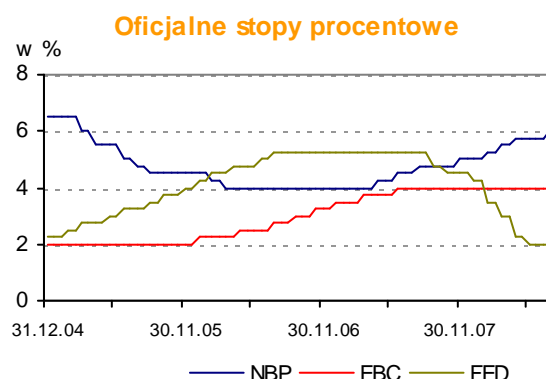
Budżet państwa

Deficyt budżetu państwa wyniósł 3,7 mld zł, czyli 18,1% kwoty zaplanowanej na cały 2008 rok. Niski poziom deficytu został osiągnięty dzięki stosunkowo wysokim wpływom z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, jak i w wyniku opóźnień w realizacji dotacji do FUS oraz niższych niż planowano kosztów obsługi długu krajowego.

Polityka pieniężna

W I półroczu 2008 roku Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała prowadzoną w 2007 roku politykę zacieśniania monetarnego i czterokrotnie podnosiła stopy procentowe, tj. w styczniu, lutym, marcu i czerwcu. W sumie, w ciągu sześciu pierwszych miesięcy 2008 roku stopy procentowe wzrosły o 100 p.b. i na koniec czerwca 2008 roku kształtowały się na następujących poziomach:

- stopa referencyjna – 6,00%,
- stopa redyskonta weksli – 6,25%,
- stopa lombardowa – 7,50%,
- stopa depozytowa – 4,50%.

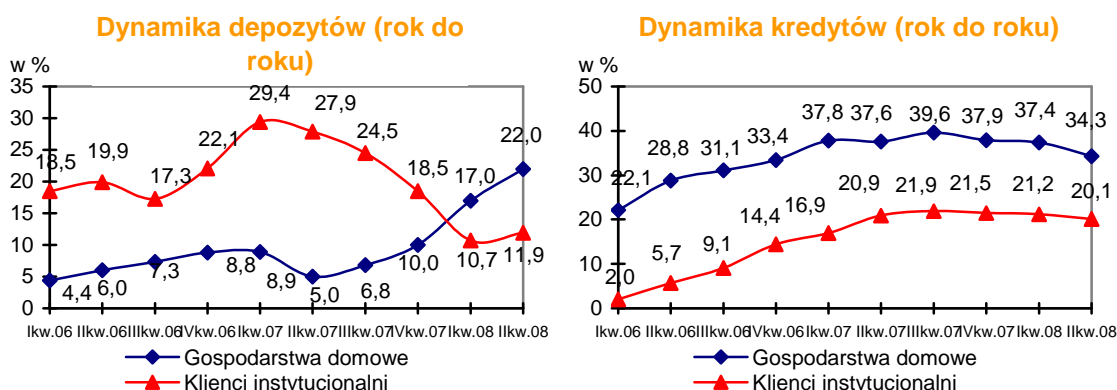
W ocenie RPP, zaprezentowanej w Informacji po jej czerwcowym posiedzeniu, w perspektywie najbliższych kilku kwartałów prawdopodobne jest utrzymanie się presji płacowej i w konsekwencji presji inflacyjnej mimo spodziewanego stopniowego obniżania tempa wzrostu gospodarczego. Podwyższona inflacja będzie w dużej części wynikać ze wzrostu cen regulowanych oraz obserwowanego w gospodarce światowej i oddziałującego na polski rynek wzrostu cen żywności i paliw. W średnim okresie, presja inflacyjna może być ograniczana przez: nadal dobrą sytuację finansową przedsiębiorstw oraz wciąż wysoką dynamikę inwestycji oddziałującą w kierunku wzrostu wydajności, spowolnienie w gospodarce światowej, procesy globalizacji, podwyżki stóp procentowych oraz aprecjację złotego.

Rynek bankowy

W I półroczu 2008 roku polski sektor bankowy oparł się niekorzystnym trendom występującym w finansach światowych i nadal rozwijał się dynamicznie. Na koniec czerwca 2008 roku aktywa polskiego sektora bankowego wzrosły do 883,7 mld zł, czyli o 21,4% w ujęciu rocznym.

Nastąpiły natomiast istotne zmiany w strukturze podaży pieniądza, tj.:

- Dynamiczny wzrost płać a także sytuacja na giełdzie skłaniająca do zmniejszenia zaangażowania na rynku kapitałowym, skutkowałą znacznie wyższym niż w poprzednich latach tempem wzrostu depozytów gospodarstw domowych. Na koniec czerwca 2008 roku zobowiązania sektora bankowego wobec gospodarstw domowych osiągnęły wartość 296,8 mld zł i były o 22,0% wyższe niż rok wcześniej.
- Niższe niż w 2007 roku było tempo przyrostu środków na rachunkach klientów instytucjonalnych. Wynikało to przede wszystkim ze wzrostu kosztów (w tym płać), które przełożyły się na nieco słabsze wyniki finansowe przedsiębiorstw. Wartość środków klientów instytucjonalnych² na rachunkach w bankach wyniosła w czerwcu 219,8 mld zł, tj. wzrosła o 11,9% w relacji do czerwca poprzedniego roku.
- Na skutek pewnego zastoju na krajowym rynku nieruchomości i spowolnienia rozwoju akcji kredytów mieszkaniowych, a także w wyniku aprecjacji złotego, zmniejszyło się nieco tempo wzrostu zaangażowania kredytowego banków w odniesieniu do gospodarstw domowych. Na koniec czerwca 2008 roku należności kredytowe sektora bankowego od gospodarstw domowych osiągnęły poziom 299,0 mld zł i zwiększyły się o 34,3% w ujęciu rocznym.
- Utrzymało się stabilne tempo wzrostu należności banków od klientów instytucjonalnych. Na koniec czerwca 2008 roku zaangażowanie kredytowe sektora bankowego w odniesieniu do klientów instytucjonalnych osiągnęło poziom 239,7 mld zł, czyli było o 20,1% wyższe niż rok wcześniej.

Według wstępnych danych, w I półroczu 2008 roku zysk netto sektora bankowego wyniósł 8,6 mld zł, czyli był prawie o 1/5 wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Utrzymała się wysoka efektywność działania sektora. Przykładowo, stopa zwrotu z kapitału (ROE) osiągnęła poziom 27,3% wobec 27,5% rok wcześniej.

Po stronie dochodów, rosły przede wszystkim dochody odsetkowe banków oraz z pozycji wymiany. Natomiast dochody prowizyjne oraz z operacji na rynkach finansowych znajdowały się pod presją niekorzystnej koniunktury panującej na rynkach kapitałowych (w tym na rynku funduszy inwestycyjnych) oraz spadku cen rządowych papierów dłużnych.

² Łącznie dla następujących podsektorów: przedsiębiorstw, niekomercyjnych instytucji działających na rzecz gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Wzrost zysków banków został jednakże spowolniony przez 16 –proc. przyrost kosztów działania. Banki przeznaczyły znaczne środki przede wszystkim na zatrudnienie nowych pracowników (których pozyskanie wiązało się na ogół z zaoferowaniem wyższych niż w poprzednich latach stawek wynagrodzeń), funkcjonowanie prosprzedażowych systemów motywacyjnych, rozwój sieci placówek bankowych.

Poprawiła się i tak już bardzo dobra jakość portfeli kredytowych banków. W czerwcu 2008 roku udział kredytów zagrożonych w całości portfela kredytów dla sektora niefinansowego obniżył się do najniższego w historii poziomu i wyniósł 4,7% (wobec 5,4% w grudniu 2007 roku). Równolegle, wzrost skali kredytowania, spowodował, że w rachunkach wyników banków pojawiły się wyższe niż przed rokiem koszty ryzyka.

Utrzymały się – zapoczątkowane już w 2005 roku – tendencje w zakresie przyrostu liczby zatrudnionych, jak i liczby placówek bankowych. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku banki uruchomiły ponad 450 nowych oddziałów. W ślad za zwiększeniem sieci placówek wzrosła o około 6,5 tys. liczba zatrudnionych w instytucjach bankowych.

Z dniem 1 stycznia 2008 roku Komisja Nadzoru Finansowego przejęła obowiązki nadzoru nad sektorem bankowym, co zdaniem ustawodawców powinno poprawić funkcjonowanie nadzoru nad całym rynkiem finansowym w Polsce. Z początkiem roku zaczęła także obowiązywać Nowa Umowa Kapitałowa (Bazylea II). Spowodowała ona wzrost potrzeb kapitałowych i obniżenie współczynników wypłacalności banków. Wynikało to przede wszystkim z konieczności uwzględniania dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Rynek kapitałowy

I półrocze 2008 roku to okres kontynuacji zaburzeń na światowych rynkach finansowych, które zapoczątkował w połowie 2007 roku kryzys na rynku ryzykownych kredytów hipotecznych w USA. Bessę na giełdach dodatkowo pogłębiały rekordowe ceny surowców oraz groźba spowolnienia gospodarczego w skali globalnej.

Pomimo mocnych fundamentów polskiej gospodarki i dobrych wyników finansowych spółek, na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych dominowały również spadki przerywane tylko niewielkimi korektami. W skali całego I półrocza 2008 roku główny indeks giełdowy WIG obniżył się o 26,1%, zaś indeks największych spółek stracił 25,0%. W szczególności kontynuowany był – zapoczątkowany w II półroczu 2007 roku – odwrót inwestorów od podmiotów o mniejszej kapitalizacji. Do przeceny na warszawskiej giełdzie przyczyniły się – obok sytuacji na globalnych rynkach – również działania towarzystw funduszy inwestycyjnych, które sprzedawały akcje, aby mieć gotówkę dla wycofujących swoje środki z funduszy klientów.

Na koniec czerwca 2008 roku wartość notowanych na warszawskiej giełdzie spółek krajowych wyniosła 379 mld zł, czyli była o 25,7% niższa w porównaniu z grudniem 2007 roku. Spadek kapitalizacji rynku łagodziły w pewnym stopniu nowe debiuty. Słaba koniunktura na giełdzie spowodowała jednakże, że skala debiutów była mniejsza niż w poprzednim roku. Na głównym parkiecie pojawiły się 23 nowe spółki, podczas gdy rok wcześniej 32.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku, w trakcie obrotów sesyjnych zmieniły właściciela akcje o wartości 170,4 mld zł, czyli o 29% niższej niż rok wcześniej. Dynamicznie rozwijał się natomiast rynek instrumentów pochodnych. W I półroczu 2008 roku całkowity wolumen obrotu wszystkimi instrumentami pochodnymi wyniósł 6,3 mln sztuk, tj. był o około 62% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Zaszczyły jednocześnie zmiany jakościowe w funkcjonowaniu polskiego rynku kapitałowego będące efektem:

- Wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2008 roku nowych *Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW*.
- Zmian w segmentacji rynku regulowanego bazującej na kapitalizacji spółek giełdowych, takich jak np. wprowadzenie listy Alertów (spółek mających akcje groszowe, których kurs charakteryzuje się dużą zmiennością oraz spółek w stanie upadłości).
- Wdrożenia – w celu poprawienia obrotów akcjami spółek – Programu Wspierania Płynności.
- Wprowadzenia na rynek kolejnych produktów strukturyzowanych.
- Rozszerzenia zakresu współpracy z rynkami zagranicznymi, w tym utworzenia Przedstawicielstwa GPW w Kijowie.

I półrocze 2008 roku było niekorzystne zarówno dla rynku funduszy inwestycyjnych, jak i funduszy emerytalnych. Spadek indeksów giełdowych oraz wycofywanie oszczędności przez klientów spowodowały znaczne obniżenie się wartości aktywów funduszy inwestycyjnych. Szacuje się, że w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku klienci wycofali z funduszy inwestycyjnych ponad 19 mld zł środków. W czerwcu 2008 roku aktywa netto funduszy inwestycyjnych wyniosły 96,4 mld zł i były o 28% niższe niż w końcu 2007 roku. W szczególności ucierpiały fundusze akcji, których aktywa zmniejszyły się o blisko 40%. Powodów do zadowolenia nie mieli również zarządzający funduszami mieszanymi, stabilnego wzrostu oraz papierów dłużnych.

Pomimo niekorzystnej koniunktury, w I półroczu 2008 roku pojawiły się na rynku nowe towarzystwa inwestycyjne. Od początku 2008 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na działanie kolejnych sześciu TFI. Zgodnie z ogłoszonymi strategiami, nowe towarzystwa będą przede wszystkim tworzyć fundusze zamknięte skierowane do najbogatszych klientów.

Pomimo rekordowej kwoty przekazanej przez ZUS do funduszy emerytalnych (w wysokości 10,7 mld zł) i wzrostu liczby członków funduszy, bessa na giełdzie spowodowała, że w ciągu I półrocza 2008 roku wartość aktywów funduszy emerytalnych obniżyła się o około 3%, a wartość jednostki rozrachunkowej o 9%.

II. STRATEGIA ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Misja i wizja ING Banku Śląskiego S.A.

Misją ING Banku Śląskiego S.A. jest *Pomaganie klientom w zarządzaniu ich finansową przyszłością.*

Realizując swoją misję Bank – podobnie jak i cała Grupa ING – kieruje się następującymi paradygmatami:

- *Koncentracja działań wokół klienta.* Każdy element obsługi klienta jest realizowany w sposób dla niego przejrzysty i uczciwy. Intencją Banku jest, aby klient doskonale rozumiał kierowaną do niego ofertę oraz był świadomy ryzyka, jakie się z nią wiąże. Wszystkie warunki są znane klientowi od momentu złożenia oferty, a usługi są dostarczane w uczciwy sposób, zrozumiały dla klienta, bez ukrytych opłat i o pełnej funkcjonalności bez dodatkowych kosztów. Bank stara się, aby proponowane klientom produkty były w jak najwyższym stopniu zgodne z ich oczekiwaniami.
- *Maksymalizacja wartości dodanej.* Wartość dodana jest rozumiana przez Bank jako różnica dochodów i kosztów związanych z obsługą grupy klientów. Poprzez wykorzystanie różnorodnych kanałów dystrybucji dostosowanych do potrzeb poszczególnych klientów Bank jest w stanie efektywnie zarządzać kosztami związanymi z ich obsługą, maksymalizując tym samym wartość dodaną.
- *Dążenie do stałego wzrostu.* Bank dąży do osiągnięcia stałego wzrostu zysków poprzez stabilną rozbudowę bazy klientów oraz stopniowy wzrost wolumenów, przy jednoczesnym oferowaniu produktów po atrakcyjnych dla klientów cenach. Intencją Banku jest kreowanie stabilnego wzrostu wartości firmy w długim okresie, a nie realizacja krótkoterminowych zysków bazujących na oferowaniu klientom wysokomarżowych produktów, które nie zaspokajają ich potrzeb.
- *Zapewnienie najwyższej jakości obsługi.* Celem Banku jest stałe podnoszenie jakości obsługi klientów przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa użytkowanych systemów. ING Bank Śląski S.A. nieustannie doskonali procesy, upraszcza procedury oraz wdraża odpowiednie narzędzia technologiczne zmierzające do stworzenia nowych standardów obsługi klienta. Kontynuowane są prace w zakresie optymalizacji działań w sferze operacyjnej Banku.
- *Dbałość o pracowników.* Bank przywiązuje dużą wagę do tworzenia kultury organizacyjnej opartej na uczciwości, szacunku i otwartości. Istotne jest, aby pracownicy utożsamiali się z wartościami Banku, jego misją i wizją oraz znali swoją rolę w organizacji, czuli się jej częścią. Jednym z priorytetów Banku jest dbałość o podnoszenie kwalifikacji pracowników i ich rozwój zawodowy.

Główne cele strategiczne ING Banku Śląskiego S.A. to:

- Umocnienie pozycji rynkowej poprzez harmonijny rozwój podstawowych sfer działalności, tj. bankowości detalicznej, bankowości korporacyjnej, rynków finansowych. Ekspansja Banku na tych rynkach odbywa się drogą wspierania sprzedaży priorytetowych produktów, takich jak: rachunki oszczędnościowe (OKO), kredyty hipoteczne, karty kredytowe, finansowanie zabezpieczone aktywami, sprzedaż produktów rynków finansowych.
- Spełnienie oczekiwań akcjonariuszy w zakresie wzrostu wartości firmy, przy jednoczesnym zachowaniu strategicznej równowagi, tj. uwzględnianie w działalności Banku także potrzeb innych interesariuszy (klientów, pracowników).

W ramach realizacji ogólnej strategii rozwoju ING Banku Śląskiego S.A., w 2008 roku główne działania poszczególnych linii biznesowych koncentrują się na następujących obszarach:

Bankowość detaliczna

- Budowa *Najbardziej internetowego Banku* poprzez zaoferowanie atrakcyjnego konta internetowego oraz rozbudowę funkcjonalności serwisu bankowości elektronicznej.
- Dynamiczny wzrost sprzedaży kredytów hipotecznych (m.in. poprzez rozwijanie sprzedaży linii *Loan Xpress* w sieci pośredników finansowych).
- Dalszy rozwój sieci placówek nowego typu oraz stref *Self-Banking* w celu optymalizacji kosztów oraz usprawnienia obsługi klientów.
- Podnoszenie konkurencyjności oferty w celu zapewnienia stałego wzrostu funduszy powierzonych.

Bankowość korporacyjna i rynki finansowe

- Zwiększenie udziału rynkowego mierzonego wielkością udzielonych kredytów i depozytów oraz liczbą klientów.
- Modyfikacja produktów zarówno w zakresie szytych na miarę rozwiązań dla klientów strategicznych, jak i wystandaryzowanej, ale elastycznej cenowo oferty dla klientów z niższych segmentów.
- Usprawnianie procesów oraz poprawa efektywności kosztowej.
- Zwiększenie aktywności w zakresie cross-sellingu, zwłaszcza produktów i usług o wysokiej wartości dodanej (m.in. produktów pochodnych rynków finansowych, produktów zabezpieczonych aktywami).
- Stawianie na podnoszenie kwalifikacji pracowników i ich rozwój zawodowy.

Czynniki wspierające rozwój

Strategia rozwoju ING Banku Śląskiego S.A. zakłada optymalne wykorzystanie własnych przewag konkurencyjnych, identyfikację szans oraz niwelowanie zagrożeń pojawiających się w otoczeniu biznesowym. ING upatruje kluczowych czynników wspierających rozwój zarówno w otoczeniu wewnętrznym, jak i zewnętrznym.

Wewnętrzne

- Mocna baza klientów.
- Przynależność do dużej międzynarodowej grupy finansowej zapewniająca szeroki dostęp do wiedzy, technologii i najlepszych praktyk.
- Wizerunek Banku jako organizacji dbającej o wysokie standardy obsługi klientów.
- Wysoka rozpoznawalność marki.
- Dobrze rozwinięty i wielokanałowy system dystrybucji.
- Model biznesowy bazujący na efektywności procesowej (optymalizacja, standaryzacja i automatyzacja procesów, dopasowanie do oczekiwań klienta).
- Kultura organizacyjna, której podstawę stanowią takie wartości jak: uczciwość, szacunek i otwartość, sprzyjająca utrzymaniu pracowników oraz pozyskiwaniu nowych wartościowych kandydatów.

Zewnętrzne

- Rozwój gospodarczy oraz wzrost wynagrodzeń pozwalające oczekiwać rosnącego popytu konsumpcyjnego i wzrostu zapotrzebowania na kredyty wśród klientów indywidualnych.
- Wzrost nakładów inwestycyjnych w następstwie absorpcji funduszy unijnych pozwalający oczekiwać wzrostu zapotrzebowania firm na produkty finansowe.
- Rosnąca świadomość finansowa klientów przy niskim poziomie penetracji usług bankowych, zwiększająca potencjał wzrostu rynku finansowego.

Zagrożenia dla rozwoju

Realizacja celów strategicznych przyjętych przez ING Bank Śląski S.A. może być zagrożona przez następujące czynniki:

- Spowolnienie wzrostu gospodarczego przekładające się na pogorszenie kondycji finansowej firm oraz spadek zapotrzebowania na pracowników. W końcowym rezultacie może to wpłynąć niekorzystnie zarówno na wielkość, jak i na jakość portfeli kredytowych banków.
- Wzrost inflacji i restrykcyjna polityka monetarna powodująca spadek popytu na kredyty.
- Długotrwały kryzys na rynkach finansowych, skłaniający klientów do szukania alternatywnych form lokowania oszczędności.
- Spadek cen nieruchomości i ryzyko pogorszenia jakości portfeli kredytów hipotecznych.

III. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

Wzrost bazy klientów

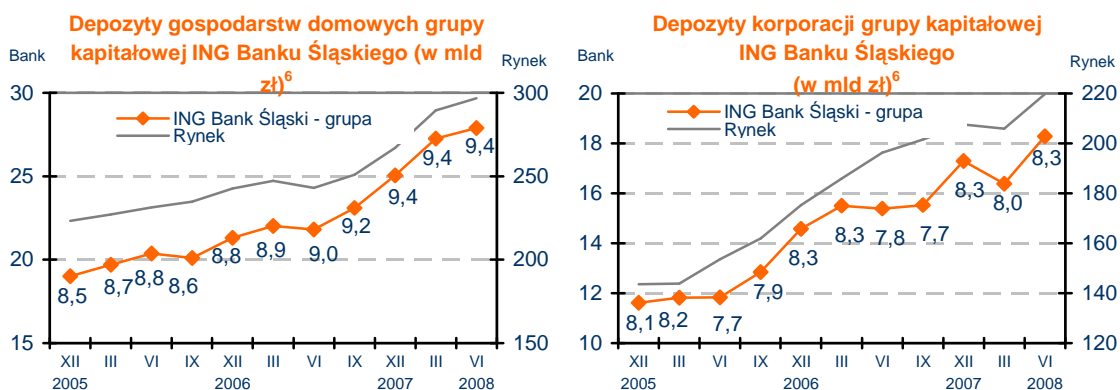
W ciągu I półrocza istotnie wzrosła baza klientów zarówno indywidualnych jak i korporacyjnych. Na koniec czerwca 2008 roku z usług ING Banku Śląskiego S.A. korzystało:

- 2,41 mln klientów detalicznych, czyli o 150 tys. więcej niż na koniec 2007 roku,
- 12 742 klientów korporacyjnych wobec 12 309 podmiotów w grudniu 2007 roku (wzrost o 433 jednostki).

Silna ekspansja zarówno na rynku depozytowym jak i kredytowym

Podobnie jak w poprzednich latach, także i w I półroczu 2008 roku utrzymały się w ING Banku Śląskim S.A. korzystne trendy w zakresie pozyskiwania wolnych środków klientów. Mocna baza depozytowa stanowi ważny atut dla ekspansji Banku na rynku kredytowym, nabierający szczególnego znaczenia w warunkach obniżającej się płynności polskiego sektora bankowego.

Na koniec czerwca 2008 roku ogólna wartość depozytów zgromadzonych przez grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 46 686,2 mln zł i była o 8,8% wyższa niż w grudniu 2007 roku. Stanowiło to 8,9% ogólnej wartości środków zdeponowanych w sektorze bankowym, czyli tyle samo co na koniec 2007 roku³.

Bank wykorzystał sytuację występującą na rynku związaną z zamianą oszczędności ulokowanych przez gospodarstwa domowe w funduszach inwestycyjnych na depozyty bankowe. Na koniec czerwca 2008 roku wartość środków ulokowanych przez gospodarstwa domowe na rachunkach grupy kapitałowej Banku wyniosła 28 227,8 mln zł. Stan wkładów gospodarstw domowych w grupie kapitałowej przyrósł o 2 871,3 mln zł (o 11,3%) w porównaniu z końcem 2007 roku.

³ Na wykresach podano udziały grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. na podstawowych rynkach (w %).

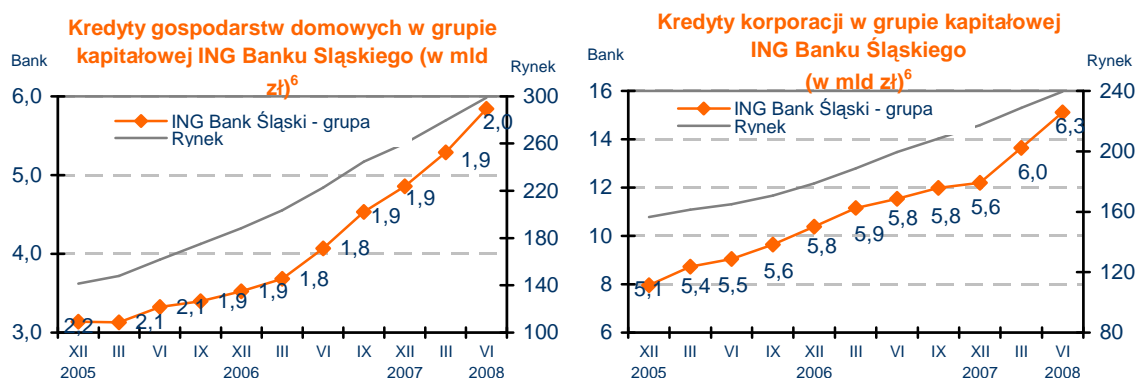
Tabela. Struktura depozytów klientów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Gospodarstwa domowe	28 227,8	25 356,5	21 472,4	19 151,0	15 101,0
Podmioty gospodarcze	11 990,7	12 746,7	10 375,3	8 513,1	9 076,2
Podmioty finansowe (inne niż banki)	3 587,0	2 226,2	2 881,6	1 624,5	1 037,3
Podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych	2 880,7	2 571,2	1 528,1	1 384,5	1 195,1
Ogółem	46 686,2	42 900,6	36 257,3	30 673,1	26 409,6

Dobra kondycja finansowa klientów korporacyjnych ING Banku Śląskiego S.A. przełożyła się na wzrost wartości depozytów klientów instytucjonalnych z 17 544,1 mln zł w grudniu 2007 roku do 18 458,4 mln zł w czerwcu 2008 roku (tj. o 5,2%).

Jednym z głównych osiągnięć I półrocza 2008 roku ING Banku Śląskiego S.A. było przełamanie występującego w ostatnich latach spadkowego trendu w zakresie udziału w rynku kredytowym.

Na koniec czerwca 2008 roku łączna wartość kredytów i innych należności grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. od klientów wyniosła 20 385,7 mln zł wobec 16 379,1 mln zł na koniec 2007 roku (wzrost o 24,5%). Tym samym, grupa kapitałowa Banku dysponowała 3,9 – procentowym udziałem w wartości należności kredytowych całego sektora bankowego (wobec 3,6% na koniec 2007 roku).

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku dynamicznie rośnie zaangażowanie kredytowe grupy kapitałowej Banku zarówno w stosunku do klientów detalicznych, jak i korporacyjnych. Przy czym, relatywnie szybciej rosły należności kredytowe od gospodarstw domowych. Przyczyniło się to do większej dywersyfikacji całego portfela kredytowego. W czerwcu 2008 roku wartość kredytów dla gospodarstw domowych ukształtowała się na poziomie 5 916,3 mln zł i wzrosła o 988,0 mln zł (czyli o 20,0%) w stosunku do stanu z końca 2007 roku. Wzrost ten został uzyskany przede wszystkim za sprawą rozwoju akcji złotych kredytów hipotecznych. Należności kredytowe od klientów instytucjonalnych⁴ wynosiły natomiast 13 851,5 mln zł, czyli były o 2 034,5 mln zł (tj. o 17,2%) wyższe niż na koniec 2007 roku.

⁴ Łącznie dla następujących podsektorów: przedsiębiorstw, niekomercyjnych instytucji działających na rzecz gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Tabela. Struktura kredytów i innych należności od klientów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Gospodarstwa domowe	5 916,3	4 928,3	3 615,4	3 238,7	3 385,3
Podmioty gospodarcze	10 582,0	8 896,6	7 064,7	5 926,1	6 614,5
Podmioty finansowe (inne niż banki)	2 596,8	2 225,2	2 010,5	829,2	529,1
Podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych	672,6	695,2	668,6	426,0	386,4
Inne należności	1 007,5	195,3	211,8	288,0	287,8
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-389,6	-561,4	-702,9	- 805,1	-795,3
Ogółem	20 385,7	16 379,1	12 868,1	9 902,9	10 407,9

Wyraźna poprawa wyników finansowych i efektywności działania

W I półroczu 2008 roku zysk netto grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniósł 407,5 mln zł i był o 21,6% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W zakresie kreacji wyniku finansowego przez grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. na szczególną uwagę zasługują następujące zjawiska:

- Wzrost wyniku netto z tytułu odsetek. Osiągnęły one wartość (włącznie z punktami swapowymi) 606,3 mln zł i były o 28% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost ich był przede wszystkim efektem wzrostu podstawowych wielkości bilansowych oraz zwiększenia udziału kredytów w strukturze aktywów.
- Dobre wyniki uzyskane na rynkach finansowych, zarówno w zakresie operacji prowadzonych z klientami, jak i na własny rachunek. W I półroczu 2008 roku uzyskano z tego tytułu 271,8 mln zł, tj. o 92,4% więcej niż rok wcześniej. W kwocie tej uwzględniono również 25,3 mln zł dochodu z tytułu sprzedaży akcji MasterCard Incorporated.
- Utrzymująca się korzystna sytuacja w zakresie kosztów ryzyka będąca efektem bardzo dobrej jakości portfela kredytowego. Saldo odpisów z tytułu utraty wartości aktywów było dodatnie i wyniosło 58,2 mln zł. Przy czym 43,0 mln zł z tej kwoty wynikało ze sprzedaży starego portfela kredytów straconych, przeniesionego do ewidencji pozabilansowej.

Po odliczeniu dochodów jednorazowych (z tytułu sprzedaży portfela kredytowego i akcji MasterCard) zysk brutto grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2008 roku byłby o 6,6% wyższy niż w I półroczu 2007 roku.

Poprawiły się także podstawowe wskaźniki efektywności działania, i tak na przykład:

- Zwrot z kapitału (ROE) wzrósł z 20,5% w I półroczu 2007 roku do 23,7% w I półroczu 2008 roku.
- Wskaźnik Koszty/Dochody spadł z 64,1% do 62,6%.

Istotny postęp prac w dostosowaniu organizacji do wyzwań rynku

W I półroczu 2008 roku kontynuowane były w ING Banku Śląskim S.A. działania zmierzające do stworzenia instytucji, która w warunkach wzrastającej konkurencji jest w

stanie zbudować trwałe i wartościowe relacje ze swoimi klientami. W nurcie tych działań na szczególną uwagę zasługują prace prowadzone w ramach następujących projektów:

- Nowa aplikacja *Front-End*. Celem wymiany starego systemu oddziałowego na nowy jest przede wszystkim podniesienie jakości obsługi drogą uproszczenia procesów akwizycji, sprzedaży i obsługi klienta oraz obniżenie ryzyka operacyjnego. W I półroczu 2008 roku pracowano nad wdrożeniem nowych rozwiązań w systemach bankowości elektronicznej i dla kart kredytowych. Docelowo, nowa aplikacja obejmie swoim zakresem wszystkie procesy sprzedaży i obsługi klienta, a także wszystkie kanały dystrybucji.
- Sieć placówek nowego typu. W I półroczu 2008 roku kanały dystrybucji Banku powiększyły się o 25 kolejnych placówek nowego typu (bazujących głównie na modelu franczyzy).
- *Self-Banking*. Celem projektu jest wydzielenie w istniejących oddziałach stref samoobsługowych, w których klienci mogą samodzielnie (dzięki zainstalowanym w nich urządzeniom) przez 24 godziny na dobę wpłacać i wypłacać gotówkę, wykonać przelew przez *ING BankOnLine*, połączyć się z serwisem *HaloŚląski* lub porozmawiać z Call Centre. W ciągu I półrocza 2008 roku Bank uruchomił 101 stref samoobsługowych we własnych placówkach, i w czerwcu 148 oddziałów z ogólnej liczby 330 posiadało takie strefy.
- *Najbardziej internetowy bank* detaliczny. Na początku stycznia wprowadzono do oferty Banku internetowe *Konto Direct*, którego zadaniem – wraz z nowymi rozwiązaniami o systemach bankowości internetowej – jest wyraźne poprawienie pozycji Banku w zakresie sprzedaży kont osobistych z dostępem do Internetu.
- Karty w technologii mikroprocesorowej. Pod koniec 2007 roku Bank rozpoczął na masową skalę wydawać debetowe karty z chipem. Natomiast w I półroczu 2008 roku przygotowywał się do emisji kart kredytowych w technologii mikroprocesorowej.
- Program *Loan Xpress*. Bank rozszerzył zakres programu, tj. rozpoczął finansować zakup mieszkań w kolejnych miastach oraz objął kredytowaniem także rynek pierwotny.
- Migracja obsługi kredytów klientów strategicznych do centralnego systemu bankowego ICBS. Dzięki czemu uzyskano poprawę wydajności procesów oraz nowe funkcjonalności (umożliwiające m.in. wdrożenie nowych produktów kredytowych).

IV. DZIAŁALNOŚĆ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

Bankowość detaliczna

Zakres oferty oraz wprowadzone zmiany

ING Bank Śląski S.A. oferuje klientom indywidualnym nowoczesną, przejrzystą gamę produktów. Obejmuje ona prowadzenie rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, rachunki depozytowe, produkty kredytowe, karty bankowe (debetowe, kredytowe i przedpłacone) oraz produkty i usługi innych podmiotów Grupy ING, takie jak: fundusze inwestycyjne, produkty ubezpieczeniowe, leasing, usługi maklerskie.

Główną rolę w utrzymaniu długoterminowych relacji Banku z klientami indywidualnymi odgrywają rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe *Konta z Lwem*, rachunki oszczędnościowe *Otwarte Konta Oszczędnościowe (OKO)* oraz kredyty hipoteczne.

Podstawową modyfikacją wprowadzoną w I półroczu 2008 roku przez ING Bank Śląski S.A. do oferty depozytowo-rozliczeniowej dla klientów indywidualnych było zaoferowanie na początku roku internetowego *Konta Direct*. Obok braku opłat za prowadzenie rachunku zapewnia ono: bezpłatne karty debetowe, szeroką sieć bezpłatnych bankomatów oraz bezpieczeństwo środków na rachunku, jakie gwarantuje duży, stabilny bank. Konto to wraz z nowymi rozwiązaniami w obszarze systemów bankowości internetowej ma za zadanie zbudowanie wizerunku ING Banku Śląskiego S.A. jako banku internetowego.

Ponadto, w I półroczu 2008 roku Bank podniósł oprocentowanie dla środków ulokowanych na rachunkach *OKO* oraz wprowadził atrakcyjnie oprocentowaną e-Lokatę z minimalną kwotą w wysokości 100 tys. zł.

W odpowiedzi na rosnące zainteresowanie klientów produktami strukturyzowanymi, Bank we współpracy z ING Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie przeprowadził trzy subskrypcje Inwestycyjnej Lokaty Ubezpieczeniowej. Ze względu na sytuację panującą na globalnych rynkach, dochodowość dwóch z tych produktów została uzależniona od kształtowania się wybranych zdywersyfikowanych geograficznie indeksów, bazujących na cenach surowców. Pracowano także nad wprowadzeniem do oferty nowego – łączącego w sobie cechy produktu oszczędnościowego, strukturyzowanego i ubezpieczeniowego – produktu *Zysk bez ryzyka*. Znalazł się on w ofercie w połowie lipca 2008 roku.

Po stronie oferty kredytowej, ING Bank Śląski S.A. wdrażał przede wszystkim kompleksowe rozwiązania dla linii kredytów *Loan Xpress*. Linia ta, którą Bank oferuje we współpracy z agentami, została zaproponowana klientom w formie pilotażu w końcu 2007 roku. Charakteryzuje się ona przede wszystkim prostotą, wysokim poziomem standaryzacji i automatyzacji. Dzięki tym atrybutom, klienci powinni otrzymać wstępną decyzję w ciągu piętnastu minut, a ostateczną decyzję kredytową maksymalnie w ciągu trzech dni od daty złożenia wniosku. W I półroczu 2008 roku główne działania Banku związane z Projektem *Loan Xpress* polegały na:

- Rozciągnięciu Projektu na finansowanie zakupu nieruchomości w kolejnych miastach, tj. w Poznaniu, Krakowie, Łodzi, Szczecinie i Katowicach.

- Pilotażowym wprowadzeniu sprzedaży linii do nowych kanałów dystrybucji: w Centrach Bankowości Prywatnej, przez pracowników placówek partnerskich, przez wybranych pracowników ING TUnŻ oraz liderów placówek detalicznych.
- Modyfikacji atrybutów produktu, a w tym: rozszerzeniu akceptowanych źródeł dochodów przy ocenie zdolności kredytowej, objęciu kredytowaniem zakupu/budowy nieruchomości na rynku pierwotnym, podwyższeniu maksymalnej kwoty kredytu przeznaczonego na refinansowanie wcześniej zaciągniętego kredytu.

W przypadku kredytów hipotecznych oferowanych we własnej sieci placówek – w związku z ponownym, istotnym wzrostem zainteresowania klientów kredytami we frankach szwajcarskich – w połowie kwietnia ING Bank Śląski S.A. wprowadził do swojej oferty kredyty indeksowane kursem CHF. Zgodnie z planem, sprzedaż kredytów w CHF będzie – po zapewnieniu odpowiednich rozwiązań systemowych – rozszerzona także na Program *Loan Xpress*.

W obszarze pożyczek gotówkowych, na szeroką skalę Bank kontynuował natomiast akcje preskoringowe do wybranej grupy klientów. Preskoring polega na przeprowadzeniu pełnej oceny zdolności kredytowej i weryfikacji klienta oraz ustalenia wysokości globalnego limitu kredytowego i limitów produktowych przed przesłaniem oferty do klienta. Pozwala to na przygotowanie umowy kredytowej, jej podpisanie oraz uruchomienie środków w trakcie jednej wizyty klienta w oddziale Banku. W II kwartale 2008 roku Bank zmodyfikował ofertę preskoringu, tj. podwyższył maksymalną kwotę kredytu, która może być udzielona w ramach preskoringu oraz wydłużył maksymalny okres kredytowania.

W ramach działalności detalicznej ING Bank Śląski S.A. prowadzi także obsługę małych firm⁵. Główne produkty ING Banku Śląskiego S.A. skierowane do segmentu małych firm to: *Konto z Lwem* i *Konto Direct* dla małych firm, *Otwarte Konto Oszczędnościowego* dla małych firm, lokaty terminowe, produkty kredytowe (takie jak: linia kredytowa dla małych firm w ramach rachunku bieżącego oraz pożyczka dla małych firm łącząca w sobie cechy kredytu inwestycyjnego i obrotowego) oraz karty kredytowe.

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. wprowadził w ofercie dla małych firm następujące zmiany:

- Wdrożył rachunek internetowy *Konto Direct* dla małych firm. Atrybuty tego konta są zbliżone do cech *Konta Direct* zaproponowanego klientom indywidualnym.
- Wprowadził zmiany w ofercie kredytowej, m.in. zwiększył limit zaangażowań niezabezpieczonych oraz umożliwił wspólnotom mieszkaniowym konsolidację kredytów zaciągniętych w innych bankach.
- Przeprowadził kolejną akcję preskoringową, w ramach której oferował karty kredytowe, linie kredytowe oraz pożyczki dla małych firm.

ING Bank Śląski S.A. wspierał sprzedaż kluczowych dla realizacji celów biznesowych produktów prowadzonymi na szeroką skalę akcjami marketingowymi. Do głównych przedsięwzięć w tym obszarze należy zaliczyć:

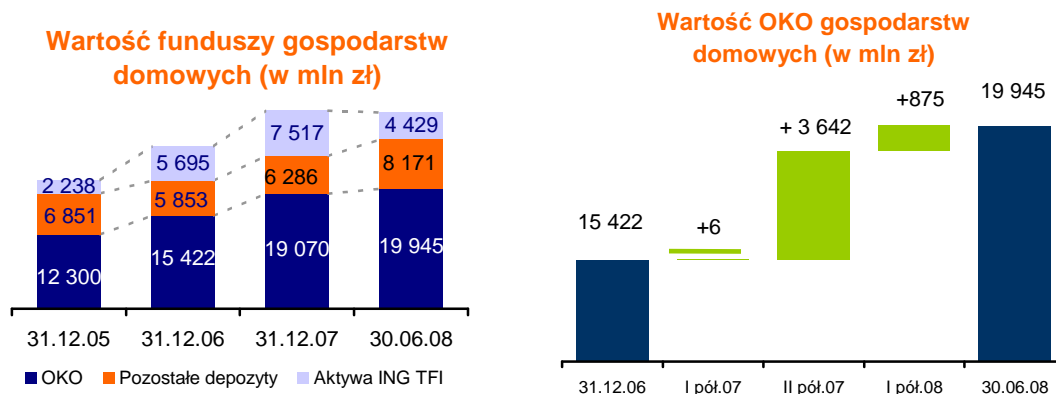
⁵ Zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami, do segmentu małych firm zaliczane są zarówno osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, spółki osobowe i kapitałowe jak i podmioty non-profit, uzyskujące roczne przychody ze sprzedaży netto lub dysponujące rocznym budżetem do 800 tys. euro.

- Kampanię, towarzyszącą wprowadzeniu na rynek *Konta Direct* pod nazwą *Taki duży, a taki internetowy*, której jednym z podstawowych celów była budowa wizerunku Banku jako banku internetowego.
- Kompleksowy program lojalnościowy *Bankujesz-kupujesz*. Posiada on szeroki zakres i umożliwia jego uczestnikom kupowanie produktów partnerów programu po atrakcyjnych cenach.

Działalność depozytowa

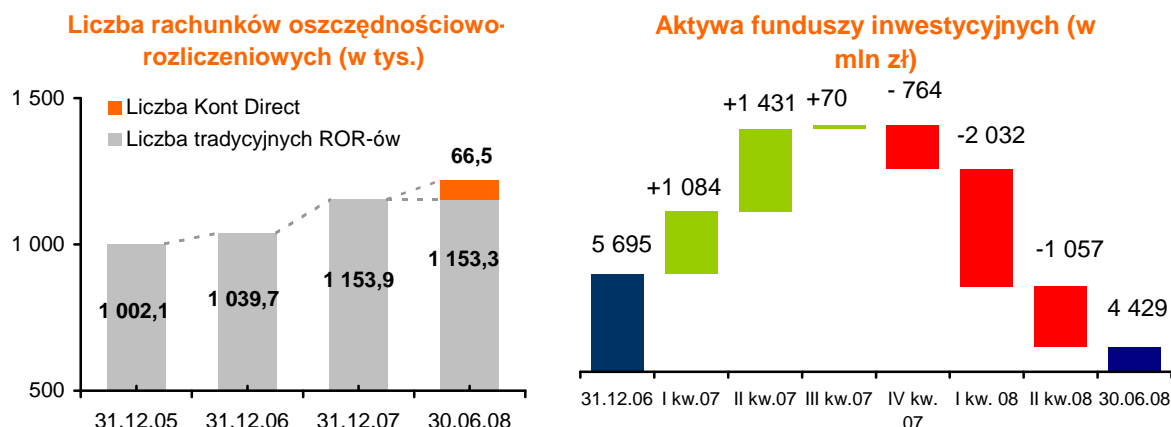
Na dzień 30 czerwca 2008 roku łączna wartość oszczędności powierzonych ING Bankowi Śląskiemu S.A. przez gospodarstwa domowe wynosiła 32 544,9 mln zł wobec 32 873,5 mln zł w grudniu 2007 roku.

Główną ich część stanowiły depozyty bankowe. Osiągnęły one poziom 28 116,1 mln zł, czyli były o 10,9% wyższe w relacji do stanu z końca grudnia poprzedniego roku. Na koniec czerwca 2008 roku na rachunkach w Banku ulokowanych było 9,4% wartości depozytów gospodarstw domowych w całym sektorze bankowym, czyli tyle samo co na koniec 2007 roku.

Gospodarstwa domowe lokują wolne fundusze w ING Banku Śląskim S.A. przede wszystkim na *Otwartych Kontach Oszczędnościowych (OKO)*. Na koniec czerwca 2008 roku wartość środków zdeponowanych przez gospodarstwa domowe na rachunkach *OKO* wynosiła 19 945,0 mln zł, czyli wzrosła o 875 mln zł (o 4,6%) w porównaniu z grudniem 2007 roku.

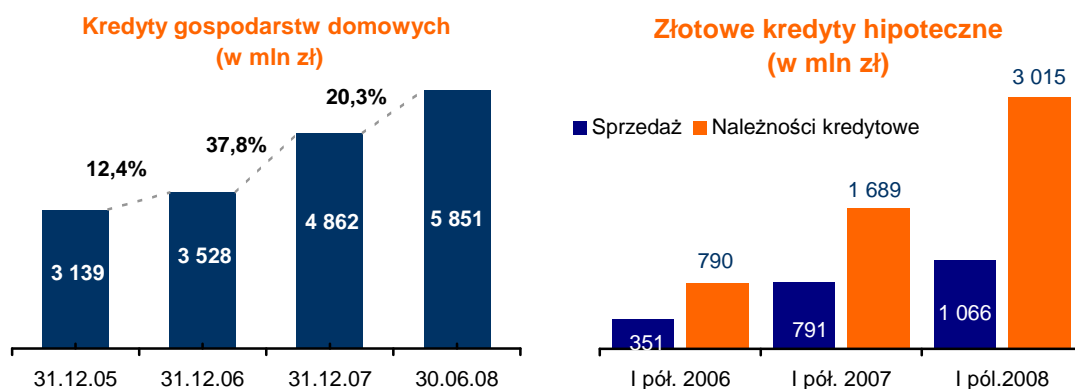
Zwiększył się także istotnie w Banku zakres obsługi rozliczeniowej klientów detalicznych. Na koniec czerwca 2008 roku ING Bank Śląski S.A. prowadził 1 222,8 tys. rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych wobec 1 153,9 tys. w grudniu 2007 roku (wzrost o 6,0%). Wśród nich było 66,5 tys. *Kont Direct*. Małe firmy natomiast posiadały w Banku 161,9 tys. rachunków bieżących, w tym 16,1 tys. *Kont Direct*.

W celu zapewnienia klientom zdywersyfikowanej gamy produktów oszczędnościowych, ING Bank Śląski S.A. sprzedaje poprzez swoje kanały dystrybucji także jednostki uczestnictwa ING TFI. Bessa na giełdzie spowodowała, że na koniec czerwca 2008 roku wartość aktywów netto ING TFI pozyskana za pośrednictwem ING Banku Śląskiego S.A. spadła do poziomu 4 429 mln zł (7 517 mln zł na koniec 2007 roku). Znaczna część środków wycofanych z funduszy inwestycyjnych trafiła na cieszące się dużym zainteresowaniem klientów Inwestycyjne Lokaty Ubezpieczeniowe. Na koniec czerwca 2008 roku wartość ich osiągnęła poziom 1 243 mln zł wobec 816 mln zł w końcu 2007 roku.

Działalność kredytowa

Na koniec czerwca 2008 roku należności kredytowe ING Banku Śląskiego S.A. od gospodarstw domowych wyniosły 5 850,7 mln zł. W ciągu I półroczu 2008 roku zaangażowanie kredytowe Banku w stosunku do gospodarstw domowych wzrosło o 988,7 mln zł, tj. o 20,3%. Tym samym, Bank zwiększył swój udział w rynku należności kredytowych od gospodarstw domowych do poziomu 2,0% (1,9% w grudniu 2007 roku).

Główną rolę w aktywizacji działalności kredytowej Banku na rynku detalicznym pełniły złotowe kredyty hipoteczne. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku Bank udzielił złotych kredytów hipotecznych na sumę 1 066 mln zł (wobec 791 mln zł rok wcześniej). Na koniec czerwca 2008 roku należności kredytowe Banku z tytułu złotych kredytów hipotecznych wyniosły 3 015,0 mln zł w porównaniu z 2 365,5 mln zł na koniec 2007 roku (wzrost o 27,5%). Dużym powodzeniem wśród klientów cieszyły się – wprowadzone w połowie kwietnia 2008 roku – kredyty hipoteczne indeksowane kursem CHF. Do końca czerwca 2008 roku Bank udzielił ich na kwotę 154,2 mln zł.

Zwiększyło się także znacznie zaangażowanie kredytowe Banku w odniesieniu do małych firm. Na koniec czerwca 2008 roku należności Banku z tego tytułu osiągnęły wartość 1 067 mln zł, czyli były o 31,6% wyższe niż na koniec 2007 roku.

Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. z bogatą gamą kart bankowych wydawanych zarówno klientom indywidualnym, jak i małym firmom, jest jednym z głównych emitentów kart bankowych w Polsce.

Pod koniec roku 2007 roku ING Bank Śląski S.A. – jako jeden z pierwszych polskich banków – zainicjował masową emisję kart z mikroprocesorem. W pierwszej kolejności rozpoczął wymianę debetowych kart z paskiem magnetycznym na karty wyposażone w chip. W I półroczu 2008 roku prowadzone były natomiast prace nad projektem EMV dla kart kredytowych. Karty kredytowe z chipem Bank zacznie emitować w trzecim kwartale 2008 roku.

Do końca czerwca 2008 roku ING Bank Śląski S.A. wydał klientom detalicznym 1 736,2 tys. kart płatniczych (czyli było ich o 9,3% więcej niż na koniec roku 2007 roku). Wśród nich było 273,7 tys. kart kredytowych (wzrost o 4,9% w relacji do końca 2007 roku).

Bankowość korporacyjna

Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje

Oferta produktowa, tj. zakres, dostosowanie do preferencji klientów oraz jej jakość jest jednym z podstawowych czynników decydujących o wyborze banku przez klientów korporacyjnych. Dlatego też, ING Bank Śląski S.A. podejmuje ciągłe starania, których celem jest posiadanie w swej ofercie produktów, charakteryzujących się najwyższymi standardami rynkowymi.

Bank oferuje szeroki zakres produktów depozytowych przeznaczonych dla klientów korporacyjnych, takich jak: rachunki bieżące w złotych oraz w USD i EUR, rachunek skonsolidowany, produkty oszczędnościowe, złotowe lokaty standardowe i niestandardowe zarówno w PLN, jak i w EUR, w USD oraz produkty depozytowe o charakterze inwestycyjnym.

Ofercie depozytowej Banku towarzyszy szeroka gama usług rozliczeniowych, w tym *System Identyfikacji Płatności Masowych (SIMP)*, obsługa wpływów gotówkowych (cash collection), polecenie zapłaty, *Gospodarcze Obciążenie Bezpośrednie (GOBI)*. Oferowane na bazie najnowszych rozwiązań produkty rozliczeniowe pozwalają na efektywne zarządzanie płatnościami, a tym samym przyczyniają się do wzrostu efektywności zarządzania finansami firmy.

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował prace związane z udoskonaleniem oferty i optymalizacją procesów w, cieszącym się stale rosnącym zainteresowaniem klientów, obszarze usług związanych z zarządzaniem środkami finansowymi. Efektem tych prac było m.in.:

- Zakończenie projektu wdrażania nowego systemu bankowości internetowej dla klientów korporacyjnych *ING BusinessOnLine*. W I półroczu 2008 roku Bank

rozszerzył funkcjonalność nowej aplikacji o: Polecenia Zapłaty i *GOBI*, obsługę produktów Trade Finance, przelew europejski oraz obsługę kredytów. *ING BusinessOnLine* jest jednym z najnowocześniejszych systemów bankowości internetowej dostępnych na polskim rynku. Cechuje go: pełne bezpieczeństwo realizowanych zleceń, elastyczność w konfigurowaniu uprawnień oraz dostosowanie do indywidualnych potrzeb firm, dzięki dostępowi do niemal wszystkich produktów będących w ofercie Banku.

- Udoskonalenie rachunku bankowego m.in. drogą wdrożenia nowej procedury weryfikacji osób reprezentujących firmę oraz wprowadzenia do oferty wypłat gotówki w formie zamkniętej.
- Wdrożenie innowacji do produktów płynnościowych, takich jak: *SIMP* i *SIMP Deposit* oraz Polecenie Zapłaty.

Oferta kredytowa Banku dla klientów korporacyjnych obejmuje m.in.: kredyt w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy/eksploatacyjny, kredyt inwestycyjny, kredyt indeksowany, kredyt na sfinansowanie należności eksportowych ubezpieczonych w KUKKE S.A., kredyty preferencyjne z dopłatami z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz kredyty na finansowanie przedsięwzięć powiązanych z funduszami strukturalnymi Unii Europejskiej. Ofertę tradycyjnych kredytów uzupełniają inne formy finansowania działalności, takie jak: leasing, faktoring oraz finansowanie nieruchomości komercyjnych.

W I półroczu 2008 roku zmiany w ofercie ING Banku Śląskiego S.A. z zakresu finansowania działalności klientów korporacyjnych dotyczyły przede wszystkim:

- Wprowadzenia nowych założeń produktowych dla linii gwarancyjnej.
- Rozpoczęcia trzeciego pilota dla szybkiej ścieżki kredytowej (*Fast Track*). *Fast Track* polega na automatycznym wyznaczeniu limitów dla wybranych wystandaryzowanych produktów kredytowych, dzięki czemu jest możliwe uproszczenie i skrócenie całego procesu udzielenia kredytu. Przeprowadzona w I półroczu 2008 roku akcja sprawiała się do wyznaczenia transakcyjnych limitów dla dotychczasowych klientów oraz dodatkowego wyliczenia limitów pozwalających na automatyczne odnowienia produktów przyznanych w ramach ścieżki.
- Zmodyfikował procedury – w celu dostosowania ich do obowiązujących uregulowań prawnych – w odniesieniu do kredytów: oferowanych we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (w zakresie kredytów z premią termomodernizacyjną), z dopłatami z ARiMR oraz na sfinansowanie należności ubezpieczonych w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.

Bank współpracował także z wieloma instytucjami w zakresie rozwoju specjalnej oferty kredytowej dla polskich firm, i tak:

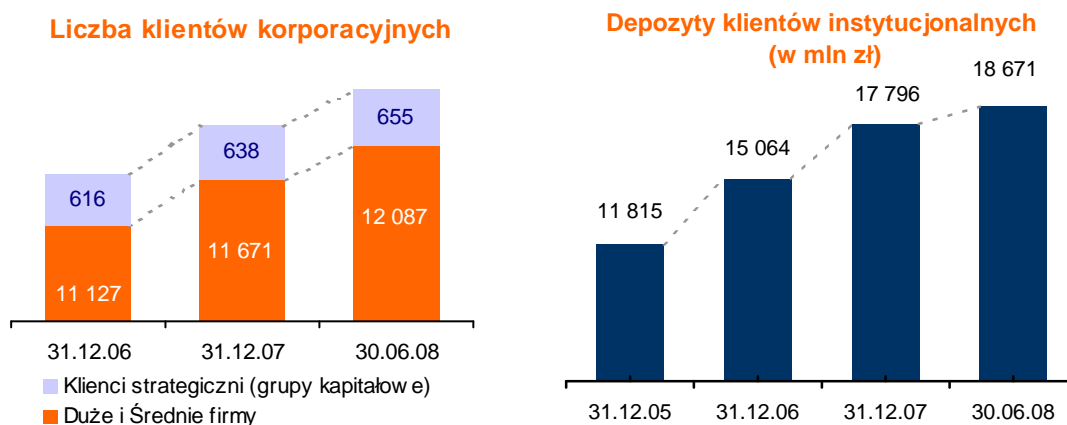
- Brał udział w pracach grupy roboczej przy Związku Banków Polskich nad rekomendacją dotyczącą współpracy pomiędzy bankami oraz lokalnymi i regionalnymi funduszami działającymi na polskim rynku. ING Bank Śląski S.A., jako jeden z nielicznych banków, uczestniczył na zaproszenie BGK również w pracach nad wypracowaniem wzorcowych zasad działalności tych funduszy.
- Uczestniczył w ramach ZBP w pracach Zespołu d.s. dostosowania zasad udzielania kredytów inwestycyjnych i klęskowych oraz poręczeń kredytów do przepisów unijnych.

W ramach rozpoczętej akcji naboru wniosków o dotację zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie większości województw, ING Bank Śląski S.A. rozpoczął intensywną promocję

programów zarówno poprzez spotkania indywidualne z przedsiębiorstwami jak i w ramach cyklu spotkań *Śniadanie z Unią*.

Działalność depozytowo-rozliczeniowa

Według stanu na 30 czerwca 2008 roku wartość depozytów klientów instytucjonalnych ogółem⁶ wynosiła w Banku 18 671,2 mln zł (17 796,4 mln zł w grudniu 2007 roku). Szacuje się, że w czerwcu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał 8,3% udziału w rynku depozytów klientów instytucjonalnych, czyli tyle samo co na koniec 2007 roku.

Jednym z podstawowych czynników przyczyniających się do wzrostu wartości depozytów korporacyjnych w ING Banku Śląskim S.A. był wzrost bazy klientów. Liczba firm korzystających z usług Banku wzrosła w ciągu I półrocza 2008 roku o 433 podmiotów. Wśród nowo pozyskanych klientów przeważały podmioty z segmentu średnich firm.

Stały, wysoki poziom atrakcyjności oferty depozytowo-rozliczeniowej ING Banku Śląskiego S.A. zaowocował przyrostem liczby rachunków bieżących klientów korporacyjnych. W czerwcu 2008 roku Bank prowadził 14,4 tys. takich rachunków (14,1 tys. na koniec 2007 roku). Rosło także wśród klientów korporacyjnych zainteresowanie elektronicznymi kanałami dystrybucji oraz nowoczesnymi systemami rozliczeniowymi, i tak:

- Liczba użytkowników z dostępem do bankowości internetowej wzrosła z 16,5 tys. w grudniu 2007 roku do 17,1 tys. w czerwcu 2008 roku.
- Liczba instalacji Systemów Identyfikacji Płatności Masowych, przeznaczonych dla firm współpracujących z wieloma odbiorcami (takich jak towarzystwa ubezpieczeniowe, zakłady elektroenergetyczne, telefonie komórkowe) powiększyła się z 311 na koniec 2007 roku do 326 w czerwcu 2008 roku.

Działalność kredytowa

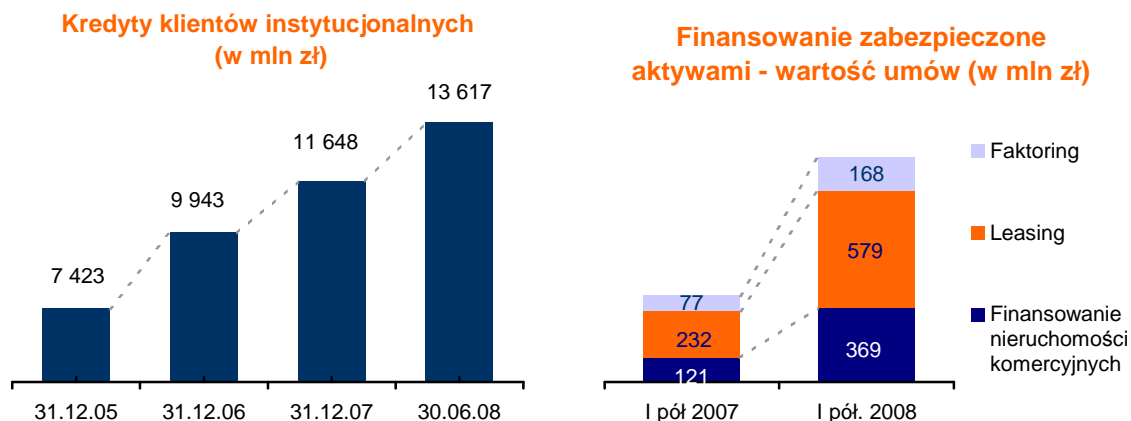
Na koniec czerwca 2008 roku należności kredytowe ING Banku Śląskiego S.A. od klientów instytucjonalnych⁷ wyniosły łącznie 13 616,8 mln zł wobec 11 647,7 mln zł w grudniu 2007 roku (wzrost o 16,9%). Wynik ten pozwolił istotnie poprawić pozycję ING Banku Śląskiego

⁶ Dane liczbowe obejmują zobowiązania Banku wobec: przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, instytucji ubezpieczeń społecznych.

⁷ Dane liczbowe obejmują należności Banku od: przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, instytucji ubezpieczeń społecznych.

S.A. na rynku kredytów. Na koniec czerwca 2008 roku Bank posiadał 6,3% udziału w rynku kredytów instytucjonalnych (wobec 5,6% na koniec 2007 roku).

W 2008 roku wzrosła wartość należności kredytowych ING Banku Śląskiego S.A. od wszystkich segmentów klientów korporacyjnych. Szczególnie dynamicznie rosła akcja kredytowa Banku dla klientów należących do segmentu dużych i średnich firm (wzrost o 25,4% w ciągu roku).

W I półroczu 2008 roku wzrosło zaangażowanie kredytowe ING Banku Śląskiego S.A. związane z obsługą programów pomocowych z UE. Na koniec czerwca 2008 roku ogólna wartość udzielonych kredytów i wydanych promes na kredyty unijne wyniosła 1 399,4 mln zł (1 290,4 mln zł na koniec 2007 roku).

Zwiększyła się także znacznie skala współpracy ING Banku Śląskiego S.A. z innymi firmami ING w obszarze finansowania zabezpieczonego aktywami, tj. w zakresie sprzedaży usług leasingowych, faktoringowych oraz finansowania nieruchomości komercyjnych. W I półroczu 2008 roku łączna wartość uruchomionych umów dotyczących finansowania zabezpieczonego aktywami zawartych we współpracy z innymi spółkami ING osiągnęła kwotę 1 116 mln zł, czyli była o 160% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Rynki pieniężne i kapitałowe

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. uzyskał dobre wyniki na rynkach finansowych, zarówno w sferze działalności dla klientów, jak i prowadzonej na własny rachunek.

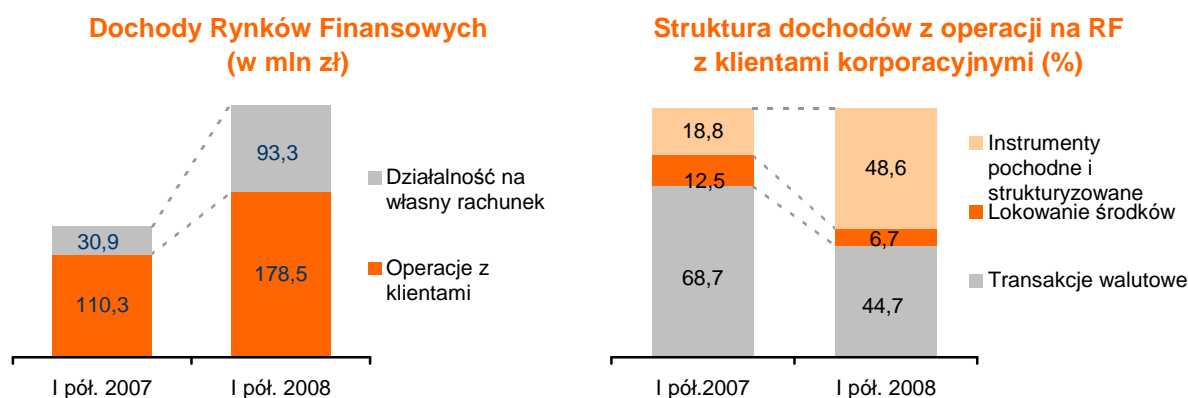
Istotne zwiększenie skali operacji Banku z klientami było możliwe dzięki utrzymaniu wysokiego poziomu jakości świadczonych usług, jak i atrakcyjnej w stosunku do propozycji konkurentów ofercie produktowej, której częścią są m.in. opcje egzotyczne i barierowe.

Potrzeby rynku spowodowały, że w I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. wprowadził do tabeli kursowej nowe waluty, takie jak: lew bułgarski (BGN), korona islandzka (ISK), leja rumuńska (RON) oraz rand RPA (ZAR). Ponadto, w ramach planu poprawy modelu obsługi klientów, prowadzono prace nad up-grade systemów informatycznych oraz udostępniono internetową platformę ING Trade do zawierania transakcji.

Podjęmowano także kroki zmierzające do aktywizacji rozwijającego się w Polsce rynku REPO oraz prowadzono działania na rzecz bezpośredniego uczestnictwa Banku na rynkach europejskich w ramach działalności własnej. Równolegle, Bank kontynuował realizację – podjętego w 2007 roku – planu ograniczenia ryzyka kredytowego działalności własnej poprzez podpisywanie Credit Support Annex do umów ISDA z głównymi partnerami na rynku międzybankowym.

W czerwcu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. obsługiwał 52 emitentów papierów dłużnych. Łączna wartość zadłużenia z tytułu emisji wynosiła 5 537,7 mln zł. Bank zajmował czwartą pozycję na rynku w zakresie zadłużenia z tytułu emisji krótkoterminowych papierów dłużnych (z udziałem na poziomie 12,5%) oraz trzecią pozycję pod względem wartości zadłużenia z tytułu emisji obligacji korporacyjnych o terminie wykupu powyżej 1 roku (udział 19,0%). W grudniu 2007 roku udziały te wynosiły odpowiednio: 17,0% i 19,5%.

W okresie od listopada 2007 roku do kwietnia 2008 roku – wśród siedemnastu banków kandydujących do pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego w 2009 roku – ING Bank Śląski S.A został sklasyfikowany na drugim miejscu w zakresie Indeksu Aktywności Dealerskiej. Bank posiadał także status Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych na 2008 rok.

W I półroczu 2008 roku dochody Pionu Rynków Finansowych wyniosły 271,8 mln zł wobec 141,3 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Około 65% dochodów działalności Banku na rynkach finansowych stanowiły dochody z operacji z klientami. W I półroczu 2008 roku osiągnęły one poziom 178,5 mln zł i były o 61,8% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Dalszym korzystnym zmianom uległa struktura dochodów Banku z tego tytułu. Zmniejszył się przede wszystkim udział dochodów z prostych transakcji wymiany walutowej na rzecz bardziej zaawansowanych i dochodowych instrumentów pochodnych. Przykładowo, udział dochodów z transakcji walutowych w dochodach Rynków Finansowych uzyskanych z operacji z klientami korporacyjnymi spadł z 68,7% w I półroczu 2007 roku do poziomu 44,7% w I półroczu 2008 roku.

V. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Struktura grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

W ciągu I półroczu 2008 roku nie zmienił się skład grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. i na dzień 30 czerwca 2008 roku tworzyły ją – obok jednostki dominującej – następujące spółki:

- ING Securities S.A.,
- ING Bank Hipoteczny S.A. (d. Śląski Bank Hipoteczny S.A.),
- ING BSK Development Sp. z o.o.,
- ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.,
- Solver Sp. z o.o.,
- Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. w likwidacji.

Grupę kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. tworzą podmioty operujące w różnych segmentach rynku finansowego lub w sferze infrastruktury tego rynku. ING Bank Śląski S.A. – jako jednostka dominująca – podejmuje kluczowe decyzje dotyczące zarówno zakresu działalności, jak i finansów podmiotów tworzących grupę poprzez pełnienie funkcji kontrolnych w organach nadzoru spółek. Powiązania kapitałowe Banku ze spółkami wzmacniają więzi o charakterze handlowym. Spółki należące do grupy kapitałowej posiadają rachunki bieżące, jak i deponują swoje wolne środki na lokatach terminowych w ING Banku Śląskim S.A. Bank kredytuje również działalność niektórych spółek (np. ING Banku Hipotecznego). Transakcje ING Banku Śląskiego S.A. z podmiotami zależnymi odbywają się na zasadach rynkowych.

ING Securities S.A.

ING Securities S.A. jest jednym z największych domów maklerskich w Polsce. W I półroczu 2008 roku posiadał następujące udziały w obrotach warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych:

- Rynek akcji⁸ – 12,2% (drugie miejsce).
- Rynek kontraktów terminowych – 5,1% (piąta pozycja).

Dom maklerski ING Banku Śląskiego S.A. obsługuje operacje inwestorów zarówno na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, jak i na największych światowych rynkach finansowych, m.in. w Nowym Jorku, Chicago, Londynie, Paryżu i Frankfurtu. Oferta Domu obejmuje wszystkie produkty rynku kapitałowego, dostępne dla inwestorów indywidualnych w Polsce, tj. pośrednictwo w obrocie giełdowym, pozagiełdowym i rynkach zagranicznych, kredyty inwestycyjne, pożyczanie papierów wartościowych, serwis analityczny, rekomendacje inwestycyjne, zarządzanie aktywami, sprzedaż jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

⁸ Rynek kasowy.

Na koniec czerwca 2008 roku ING Securities S.A. prowadził 31,5 tys. rachunków inwestycyjnych. Wśród nich było 13,0 tys. rachunków internetowych.

W celu utrzymania wysokiego poziomu jakości obsługi klientów, w I półroczu 2008 roku Dom Maklerski wprowadził w ofercie produktów oraz w kanałach dystrybucyjnych następujące zmiany:

- Zmodyfikował – oferowane we współpracy ING Bankiem Śląskim S.A. – kredyty na zakup papierów wartościowych.
- Udoskonalił stronę informacyjną www.ingsecurities.pl o dodatkowe funkcje (w tym o prezentację wyników finansowych spółek, nowe tabele z notowaniami, czat z analitykami).
- Rozszerzył serwis analityczny poprzez wprowadzenie nowego produktu *Spółki dnia*.
- Wzbogacił aplikację internetową o atrakcyjny program do analizy technicznej – Notowania 3Max i komunikaty PAP.

W dziedzinie pozyskiwania kapitału, Spółka świadczy szeroki wachlarz usług, w tym obsługę emisji na rynku publicznym lub niepublicznym, prowadzenie depozytu spółek niepublicznych, pełnienie funkcji Sponsora Emisji oraz kompleksowe doradztwo finansowe i prawne związane z pozyskiwaniem kapitału.

Trudna sytuacja na giełdzie miała wpływ na skalę prowadzonej przez ING Securities S.A. działalności w zakresie pozyskiwania kapitału z rynku. W I półroczu 2008 roku Spółka zrealizowała następujące projekty i transakcje:

- oferty publiczne: wtórna oferta publiczna akcji spółki Kornel Holding (wartość oferty 195 mln zł) oraz wprowadzenie do notowań na GPW spółki Marvipol S.A.;
- publiczne wezwania:
 - zakończenie wezwania do sprzedaży 100% akcji spółki Praterm S.A. (wartość transakcji około 500 mln zł),
 - organizacja przymusowego wykupu akcji (squeeze out) Praterm S.A. ogłoszonego przez Dalia Polska S.A. spółkę-córkę Veolia International,
 - organizacja wezwania na sprzedaż 66% akcji spółki Kruk S.A. ogłoszonego przez Vistula S.A. (wartość transakcji około 300 mln zł).

W I półroczu 2008 roku ING Securities S.A. wypracował zysk netto na poziomie 18,8 mln zł wobec 47,6 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

ING Bank Hipoteczny S.A. (d. Śląski Bank Hipoteczny S.A.)

ING Bank Hipoteczny S.A. stanowi Centrum Kompetencyjne Finansowania Nieruchomości Komercyjnych dla innych podmiotów Grupy ING w Polsce.

W 2007 roku ING Bank Hipoteczny S.A. – pod wpływem sytuacji panującej na rynku – uaktualnił swoją strategię działania. Zgodnie z nią, Spółka koncentruje się obecnie na refinansowaniu istniejących projektów zamiast wcześniej preferowanego kredytowania działalności deweloperów mieszkaniowych.

W celu wzrostu wartości portfela kredytowego, w I półroczu 2008 roku ING Bank Hipoteczny S.A. przede wszystkim:

- Kontynuował współpracę z ING Bankiem Śląskim S.A. w ramach konsorcjów, w których pełnił rolę agenta Banku.
- Rozszerzał zakres współpracy z wiodącymi podmiotami działającymi na rynku nieruchomości komercyjnych.
- Nawiązał współpracę z innymi bankami, które w jego ocenie zajmują się w sposób profesjonalny finansowaniem nieruchomości, co pozwoli mu w przyszłości uczestniczyć w dużych projektach z zakresu finansowania nieruchomości komercyjnych.

W I półroczu 2008 roku ING Bank Hipoteczny S.A. podpisał umowy kredytowe na łączną kwotę 434 mln zł. Większość z tych kredytów została udzielona w konsorcjum z ING Bankiem Śląskim S.A.

W I półroczu 2008 roku ING Bank Hipoteczny S.A. osiągnął zysk w wysokości 1,0 mln zł (wobec straty na poziomie 0,5 mln zł w I półroczu 2007 roku).

Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. w likwidacji

Centrum Banku Śląskiego Spółka z o.o. było właścicielem budynków w Katowicach przy ul. Sokolskiej 34 i Chorzowskiej 50 i zajmowało się wynajmem powierzchni w tych budynkach.

W dniu 31 października 2007 roku przedsiębiorstwo pod nazwą Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. oraz jego zobowiązania zostały nabyte przez ING Bank Śląski S.A. Od tego dnia Spółka zaprzestała prowadzenia statutowej działalności i z dniem 1 listopada 2007 roku wszyscy pracownicy CBS Sp. z o.o. stali się pracownikami ING Banku Śląskiego S.A., a członkowie Zarządu zostali powołani do pełnienia funkcji likwidatorów. Decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Udziałowców, z dniem 1 grudnia 2007 roku została otwarta likwidacja Spółki. Przewiduje się, że zostanie ona zakończona w III kwartale 2008 roku.

W I półroczu 2008 roku zysk netto Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. wyniósł 1,1 mln zł (7,2 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku).

ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A (dawne ING Nationale-Nederlanden Polska Powszechne Towarzystwo Emerytalne)

Z dniem 4 kwietnia 2008 roku marka ING Nationale-Nederlanden uległa skróceniu do ING. Zmiana ta była wynikiem globalnego ujednolicania marki i dotyczy całej Grupy ING na świecie. W wyniku tej decyzji, uległy skróceniu zarówno nazwa otwartego funduszu emerytalnego należącego do Grupy ING jak i nazwa firmy zarządzającej tym funduszem, tj.: ING Nationale-Nederlanden Polska Otwarty Fundusz Emerytalny na ING Otwarty Fundusz Emerytalny oraz ING Nationale-Nederlanden Polska Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. na ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. Pozostałe dane Funduszu i Towarzystwa pozostały bez zmian, a podpisane umowy i wszelkie regulacje dotyczące współpracy z klientami pozostały w mocy.

ING OFE jest drugim co do wielkości funduszem emerytalnym w Polsce, zarówno pod względem liczby członków, jak i wartości aktywów netto. W ciągu I półroczu 2008 roku Fundusz umocnił swoją pozycję i w czerwcu posiadał następujące udziały w rynku:

- Aktywa netto – w wysokości 32,3 mld zł, tj. 23,7% ogólnej wartości aktywów działających w Polsce otwartych funduszy emerytalnych (wobec 23,5% w końcu 2007 roku).
- Liczba członków – 2 697,8 tys., czyli 20,0% wszystkich członków funduszy (w porównaniu z 19,7% w grudniu 2007 roku).

Stała poprawa pozycji ING OFE na rynku była głównie efektem wysokiej jakości obsługi oraz dobrze rozwiniętych kanałów dystrybucji. Do dyspozycji potencjalnych i aktualnych klientów Funduszu pozostaje około 2 tys. Przedstawicieli Ubezpieczeniowo-Finansowych oraz kilkaset placówek ING Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie i ING Banku Śląskiego S.A. Klienci mogą kontaktować się z Funduszem także za pośrednictwem telefonu (infolinia, SMS i WAP) oraz Internetu.

Sytuacja na rynkach finansowych zaważyła na wynikach inwestowania otwartych funduszy emerytalnych w I półroczu 2008 roku. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2008 roku wartość jednostki rozrachunkowej w skali wszystkich funduszy emerytalnych spadła o 9%. Podobną stopę zwrotu z inwestycji uzyskał ING OFE.

Przy wyborze funduszu emerytalnego klienci powinni mieć na względzie przede wszystkim długoterminowy horyzont inwestycji oraz stabilność wypracowanych wyników. ING Polska OFE utrzymał swoją bardzo dobrą pozycję w zestawieniach dotyczących długich okresów inwestowania. Z wyliczeń portalu Analizy Online, przeprowadzonych na początku lipca 2008 roku wynika, że w okresie od końca sierpnia 1999 roku do końca czerwca 2008 roku najwięcej kapitału zgromadziłby emeryt na koncie ING OFE.

W rachunku wyników za I półrocze 2008 roku ING Bank Śląski S.A. uwzględnił swój udział w zyskach ING PTE S.A. w kwocie 25,8 mln zł.

ING BSK Development Sp. z o.o.

Zgodnie ze statutem, przedmiotem działania ING BSK Development Sp. z o.o. jest doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, wynajem nieruchomości na własny rachunek, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami oraz zarządzanie nieruchomościami na zlecenie.

W I półroczu 2008 roku ING BSK Development Sp. z o.o. wygenerowało stratę na poziomie 19 tys. zł (w I półroczu 2007 roku zysk w wysokości 20 tys. zł).

Solver Sp. z o.o.

Domenę działalności Solver Sp. z o.o. stanowi organizacja wypoczynku dla pracowników Banku i ich rodzin w ośrodkach wypoczynkowych w Krynicy, Wiśle oraz Głębinowie.

W I półroczu 2008 roku zysk netto Solver Sp. z o.o. wyniósł 4 tys. zł, podczas gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku ukształtował się na poziomie 30 tys. zł.

VI. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA

Ryzyko kredytowe

Polityka kredytowa i ocena ryzyka kredytowego

ING Bank Śląski S.A. pozyskuje i utrzymuje w swoim portfelu zaangażowania kredytowe, które stanowią źródło stabilnych dochodów i gwarantują bezpieczeństwo depozytów i kapitałów Banku.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka Banku zapewnia efektywną identyfikację i klasyfikację ryzyka kredytowego oraz adekwatną wycenę ekspozycji kredytowych z uwzględnieniem właściwego poziomu odpisów aktualizacyjnych.

W celu zapewnienia właściwej kontroli ryzyka koncentracji zaangażowań, jak i dostosowania procedur do wymogów Drugiego Filaru Nowej Umowy Kapitałowej, w Banku obowiązuje procedura *Limitowania koncentracji zaangażowań korporacyjnych*, określająca m.in.: wewnętrzne limity koncentracji w odniesieniu do branż, zasady monitorowania koncentracji w Regionach oraz w odniesieniu do przyjmowanych form zabezpieczeń.

Bank na bieżąco analizuje perspektywy rozwojowe poszczególnych branż i określa priorytetowe kierunki rozwoju akcji kredytowej w ujęciu sektorowym. W celu zapobieżenia nadmiernej koncentracji ryzyka kredytowego w branżach ustalane są limity zaangażowania dla grupy branż, których łączny udział w całości portfela kredytowego Banku oscyluje w granicach 60%, zaś udział danej branży w korporacyjnym portfelu kredytowym przekracza 5%. Zgodnie z uregulowaniami, lista objętych limitem branż może być w przyszłości uzupełniana o branże, w których przewidywany jest istotny wzrost zaangażowania, stanowią one szczególnie obszar zainteresowania Banku lub też obciążone są dużym ryzykiem. Decyzje o ustanowieniu nowego limitu bądź zmianie dotychczasowego podejmuje Komitet Polityki Kredytowej.

Monitorowanie ryzyka koncentracji zaangażowań z punktu widzenia obszarów geograficznych Bank prowadzi na podstawie obowiązującego podziału regionalnego sieci oddziałów. Z uwagi na niski stopień koncentracji portfela kredytowego w ujęciu geograficznym, ING Bank Śląski S.A. nie wyznacza stałych limitów kredytowych dla Regionów. Przy czym, przyjęto zasadę otwartego limitu geograficznego do udziału 20% całości portfela korporacyjnego Banku. Przekroczenie tej granicy lub zmiana poziomu ryzyka w danym Regionie mogą być impulsem dla Komitetu Polityki Kredytowej do zmiany lub wyznaczenia limitu geograficznego, jednakże w świetle obowiązujących procedur nie jest to działanie obligatoryjne.

W obowiązującej w Banku polityce zabezpieczeń uwzględniono wszystkie aspekty Uchwały KNB 1/2007 dotyczące kwestii zastosowania modeli straty w przypadku niewypłacalności (Loss Given Default), pewności prawnej zabezpieczeń i ich monitorowania. Przegląd zabezpieczeń według nowych regulacji był prowadzony w Banku sukcesywnie i został zakończony w I połowie 2008 roku. Stosowana przez ING Bank Śląski S.A. polityka i procedury w zakresie form zabezpieczeń powodują, że struktura poszczególnych grup zabezpieczeń była w Banku zdywersyfikowana.

Kompetencje decyzyjne w indywidualnych sprawach kredytowych oddzielone są od decyzji w zakresie polityki kredytowej i zarządzania ryzykiem. Wszystkie decyzje (z wyjątkiem obszaru klientów strategicznych) są podejmowane kolegialnie w trybie komitetów kredytowych, których kompetencje są skorelowane z poziomem ryzyka kredytowego. Kolegialność podejmowania decyzji nie zwalnia żadnego z uczestników procesu decyzyjnego od osobistej odpowiedzialności za podejmowane decyzje. W obszarze klientów strategicznych, decyzje kredytowe podejmowane są natomiast w trybie dwuosobowym (SAP), uregulowanym oddzielną instrukcją.

Funkcje komercyjne, realizujące działania skutkujące powstaniem ryzyka kredytowego są oddzielone od procesu oceny ryzyka transakcji i ryzyka klienta (zasada *Dwóch par oczu*). Doradca klienta wprowadza informacje i z wykorzystaniem modelu, dedykowanego dla danej grupy klientów określa propozycję ratingu. Menedżer Ryzyka odpowiada przede wszystkim za zweryfikowanie poprawności zastosowania odpowiedniego modelu oraz za określenie ratingu ostatecznego. W przypadku, kiedy występuje różnica pomiędzy klasą ryzyka wyznaczoną przez model i propozycją zgłoszoną przez Doradcę istnieje możliwość apelacji ratingu.

ING Bank Śląski S.A. – w ślad za decyzją Grupy ING – podjął decyzję o zaimplementowaniu zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) dla oceny ryzyka kredytowego dla klientów korporacyjnych. W 2007 roku Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na stosowanie – od 2009 roku po osiągnięciu stanu całkowitej zgodności z wymogami NUK – zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów do szacowania wymogu kapitałowego.

ING Bank Śląski S.A. traktuje wszystkie należności detaliczne (wobec klientów indywidualnych oraz małych firm) jako indywidualnie nieznaczące i wycisza oraz tworzy odpisy na nie według podejścia kolektywnego. Punktem wyjścia przyjętym do grupowania ekspozycji do portfeli w podejściu kolektywnym są zasady wprowadzone przez Nową Umowę Kapitałową wyróżniające trzy podstawowe grupy produktów detalicznych: kredyty odnawialne, kredyty hipoteczne i inne kredyty konsumpcyjne.

W I półroczu 2008 roku w ING Banku Śląskim S.A. wprowadzono następujące zmiany w polityce kredytowej:

- Klienci korporacyjni:
 - Korzystając z dobrych praktyk Grupy ING wprowadzono nowe zasady podejmowania decyzji kredytowych dla portfela kredytowego (tryb dwuosobowego podejmowania decyzji kredytowych) i dostosowano do nich kompetencje kredytowe.
 - Zwiększono zakres wykorzystania modeli ratingowych w ramach uzyskanej zgody nadzoru na stosowanie zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów do szacowania wymogu kapitałowego zgodnie z Uchwałą KNB 1/2007.
 - Zaktualizowano postanowienia polityki finansowania nieruchomości przychodowych.
- Portfel Detaliczny:
 - W celu poprawy pozycji konkurencyjnej Banku przeprowadzono racjonalizację wymogów dokumentowych, zwiększono maksymalne kwoty zaangażowania oraz wydłużono okresy kredytowania dla wybranych produktów.
 - Rozszerzono rynek docelowy dla kredytów mieszkaniowych udzielanych we frankach szwajcarskich (wcześniej kredyty te były oferowane klientom z segmentu Private Banking).

Dostosowano także narzędzia i instrumenty pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego do wprowadzonych zmian w polityce kredytowej, a w tym:

- Zaktualizowano procedury oceny ryzyka kredytowego w przypadku nieruchomości przychodowych w celu zagwarantowania ich pełnej zgodności w wymaganiach uchwały nr 1/2007 oraz Rekomendacji S.
- Zmodyfikowano procedurę monitorowania korporacyjnych ekspozycji kredytowych.
- Wprowadzono procedury określające zasady prowadzenia globalnych testów skrajnych warunków oraz testów skrajnych warunków zgodnych z Rekomendacją S w zakresie ryzyka kredytowego w segmencie klientów korporacyjnych i małych podmiotów.
- Określono zakres stosowania modeli bazylejskich w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.
- Wprowadzono politykę monitorowania i kontroli systemu ratingowego dla portfela korporacyjnego.
- Zweryfikowano zasady dotyczące udzielania kredytów konsorcjalnych wspólnie z ING Bankiem Hipotecznym S.A.
- W zakresie ryzyka kredytowego portfela detalicznego wprowadzono systemowe zmiany w procesach kredytowych, których celem była optymalizacja kosztów i czasu podejmowania decyzji kredytowych oraz rozpoczęto kompleksowy przegląd obecnie wykorzystywanych metod oceny ryzyka dla poszczególnych produktów oraz segmentów.

Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych

Na koniec czerwca 2008 roku wartość zaangażowania kredytowego grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 20 424 mln zł.

W ciągu I półroczu 2008 roku nastąpiła dalsza poprawa jakości portfela kredytowego grupy kapitałowej Banku. Na koniec czerwca 2008 roku wartość kredytów zagrożonych utratą wartości ukształtowała się na poziomie 365 mln zł wobec 508 mln zł na koniec 2007 roku. Zatem udział portfela zagrożonego utratą wartości w całości portfela kredytowego grupy kapitałowej spadł z 3,0% w grudniu 2007 roku do 1,8% na koniec czerwca 2008 roku.

W ostatnich latach jakość portfela kredytowego grupy ING Banku Śląskiego S.A. była znacznie lepsza niż średnia w całym sektorze bankowym. Korzystny wpływ na jakość portfela kredytowego grupy kapitałowej Banku miała – obok podniesienia efektywności procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym oraz poprawy kondycji finansowej kredytobiorców – także efektywna restrukturyzacja starego, nieregularnego portfela należności kredytowych.

W czerwcu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. sprzedał należności od podmiotów z sektora korporacyjnego oraz małych i średnich przedsiębiorstw w sytuacji nieregularnej o łącznej wartości 1 056,8 mln zł za cenę 47,7 mln zł. W dominującej części był to stary portfel kredytów straconych, na które utworzono pełne rezerwy i który następnie przeniesiono do ewidencji pozabilansowej.

Tabela. Jakość portfela kredytowego grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.08	31.12.07	31.12.06	31.12.05	31.12.04
Zaangażowanie ogółem (w mln zł)	20 424	17 081	13 651	10 562	11 349
Rezerwy ogółem ⁹ (w mln zł)	400	576	715	813	949
Współczynnik pokrycia portfela ogółem (w %)	2,0	3,4	5,2	7,7	8,4
Zaangażowanie - bankowość korporacyjna (w mln zł)	14 700	12 434	10 323	7 592	8 150
Portfel niezagrożony utratą wartości (w mln zł)	14 477	12 057	9 856	6 983	7 331
Portfel zagrożony utratą wartości (w mln zł)	223	377	467	609	818
Odpisy na utratę wartości (w mln zł)	185	364	434	493	593
Odpis na zaistniałe ale niezareportowane straty – IBNR (w mln zł)	77	81	74	70	73
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe (w mln zł)	6	9	9	14	33
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	82,8	96,7	92,8	81,1	72,5
Zaangażowanie - bankowość detaliczna (w mln zł)	5 724	4 647	3 328	2 970	3 199
Portfel niezagrożony utratą wartości (w mln zł)	5 582	4 516	3 105	2 698	2 908
Portfel zagrożony utratą wartości (w mln zł)	142	131	223	272	291
Odpisy na utratę wartości (w mln zł)	101	91	170	191	201
Odpis na zaistniałe ale niezareportowane straty – IBNR (w mln zł)	16	16	15	28	31
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe (w mln zł)	14	14	13	15	19
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	71,5	69,0	76,4	70,1	69,0
Udział portfela zagrożonego utratą wartości w %	1,79	2,97	5,06	8,35	9,78

Na koniec czerwca 2008 roku grupa ING Banku Śląskiego S.A. posiadała rezerwy na portfel kredytowy w wysokości 286 mln zł. Stopień pokrycia odpisami portfela zagrożonego utratą wartości wynosił 78,4% wobec 89,6% na koniec 2007 roku. Obniżenie wskaźnika pokrycia rezerwami portfela zagrożonego utratą wartości w czerwcu 2008 roku wynikało przede wszystkim z przeprowadzonej transakcji sekurytyzacyjnej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w ING Banku Śląskim S.A. jest zapewnienie wsparcia dla podejmowanych działań, które są obciążone ryzykiem. Polega ono przede wszystkim na zapewnieniu zrozumienia i kwantyfikacji ryzyka rynkowego oraz – tam gdzie zachodzi taka potrzeba – utrzymywania w ramach zatwierdzonych przez Zarząd Banku limitów – potencjalnych strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, kursów walutowych i innych parametrów rynkowych czy zachowań klientów.

Wszystkie istotne dla ING Banku Śląskiego S.A. kategorie ryzyka rynkowego (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe i ryzyko opcji walutowych) są mierzone i utrzymywane w ramach zatwierdzonych limitów zarówno dla samego Banku, jak i jego spółek zależnych.

⁹ W kwocie rezerw nie są uwzględnione odpisy na akcje i udziały przejęte za wierzytelności.

Dla potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem rynkowym, księgi Banku – zgodnie z postanowieniami Bazylei II – podzielono na:

- *Bankowe.* Należą do nich zarówno komercyjne księgi bankowe części detalicznej i korporacyjnej zawierające komercyjne depozyty oraz kredyty, jak i księgi bankowe Rynków Finansowych (służące m.in. do zarządzania pozycją płynnościową oraz zarządzania aktywami i pasywami). Ryzyko rynkowe działalności detalicznej i korporacyjnej w zasadzie zostaje przeniesione do obszaru Rynków Finansowych, gdzie pozycja wynikowa jest zarządzana w ramach zatwierdzonych limitów za pomocą transakcji z zewnętrznymi kontrahentami (zazwyczaj na rynku międzybankowym i krajowym).
- *Handlowe.* Nie są one bezpośrednio związane z tradycyjną działalnością kredytową i depozytową Banku i są prowadzone w ramach restrykcyjnych limitów dla maksymalnych poziomów dopuszczalnego ryzyka rynkowego.

Główną miarą stosowaną przez ING Bank Śląski S.A. w odniesieniu do oceny ryzyka rynkowego jest wskaźnik VaR (tj. branżowy standard wykorzystywany do pomiaru ryzyka rynkowego). Pozwala ona wyliczyć jednodniową potencjalną stratę wynikającą ze zmian cen, niestabilności lub innych parametrów rynkowych otwartych pozycji, jak również współzależności pomiędzy wspomnianymi powyżej parametrami. Ponadto, ryzyko rynkowe jest mierzone w aspekcie sytuacji kryzysowych, w celu określenia potencjalnej straty wynikającej z określonej pozycji rynkowej w przypadku ekstremalnych zmian parametrów rynkowych, w ramach różnych uprzednio zdefiniowanych scenariuszy.

ING Bank Śląski S.A. mierzy ryzyko stóp procentowych wynikające z:

- Opcjonalności wbudowanej w działania spoza obszaru Rynków Finansowych, np. ryzyko przedterminowego wycofania lokaty lub wcześniejszej spłaty kredytu.
- Ryzyka bazowego, tj. ryzyka niedopasowania mechanizmów wykorzystywanych do ustalenia stóp procentowych dla operacji klientów do stóp, według których pozycje te są przenoszone do obszaru Rynków Finansowych (mechanizmy wyceny kredytów lub niestandardowych depozytów).
- Modeli wykorzystywanych w celu określenia sposobu inwestowania pasywów na żądanie, takich jak rachunki bieżące i rachunki oszczędnościowe.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności w ING Banku Śląskim S.A. polega na utrzymywaniu pozycji płynności w taki sposób, aby zawsze można było wypełnić zobowiązania gotówkowe Banku za pomocą środków w kasie, wpływów z transakcji o danej dacie zapadalności i/lub za pomocą sprzedaży zbywalnych aktywów.

Dążąc do właściwego zarządzania płynnością, Bank:

- Tworzy i analizuje raporty kontrolne wskaźników płynności oraz monitoruje poziom dopuszczalnych limitów.
- Przygotowuje procedury zapewniające prawidłową dostawę gotówki do oddziałów.
- Dostosowuje awaryjny plan utrzymania płynności do zmian w strukturze organizacyjnej Banku oraz zmian w definicji sygnałów ostrzegawczych.

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. wprowadził między innymi następujące zmiany w poszczególnych politykach odnoszących się do zarządzania ryzykiem rynkowym:

- *Polityka adekwatności kapitału ustawowego.* Została zaktualizowana po wdrożeniu Bazylei II, tj.: określono poziom adekwatności kapitału ustawowego uznawany za

bezpieczny/poniżej poziomu bezpieczeństwa, wprowadzono metodologię zarządzania adekwatnością kapitałową bardziej zorientowaną na przyszłość (na bazie prognoz wymogów kapitałowych/bazy kapitałowej) oraz uwzględniono wpływ procesu replikacji na wypłacalność Banku.

- *Polityka płynności i finansowania.* Zmiany dostosowują ją do nowych regulacji płynnościowych wprowadzonych przez NBP. Zobowiązują one wszystkie polskie banki do pomiaru uprzednio zdefiniowanych wskaźników ryzyka płynności oraz, począwszy od 30 czerwca 2008 roku do utrzymania tych wskaźników w ramach limitów opublikowanych przez NBP. W ramach aktualizacji polityki płynności wdrożono także bardziej precyzyjną metodologię symulacji wpływu przedterminowego wycofywania depozytów oraz różnic pomiędzy bieżącą wartością rynkową a wartością zabezpieczenia dla instrumentów dłużnych przyjmowanych w wariancie sytuacji kryzysowych. Biorąc pod uwagę rosnącą rolę zarządzania ryzykiem płynności w sektorze bankowym, opracowano także nowe raporty dla ryzyka płynności. Koncentrują się one bardziej na profilu finansowania krótko/średnioterminowego oraz prezentują pozycję płynnościową Banku z różnych perspektyw, np. w zakresie zdolności do finansowania oraz wielkości aktywów płynnych w aspekcie zmian strukturalnych.
- *Polityka portfela replikacyjnego* (dotycząca wewnętrznych inwestycji pasywów na żądanie). W zaktualizowanej polityce uwzględniono dodatkowe cele (takie jak: płynność, wypłacalność i zarządzanie bilansem) oraz powiązane ograniczenia w procesie zarządzania portfelem replikacyjnym.

Inne istotne zmiany w systemie zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku dotyczyły:

- Wdrożenia programu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w skali makro (MCFH) dla aktywów i pasywów o stopie zmiennej. Co miesiąc Bank przeprowadza kontrole skuteczności zabezpieczeń, na które składa się: test hipotetycznych instrumentów pochodnych oraz test przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu odsetek z pozycji zabezpieczonych oraz transakcji zabezpieczających. Dodatkowo, co kwartał Bank wykonuje na bazie rzeczywistych wolumenów pozycji zabezpieczanych tzw. test zwrotny. Na podstawie kontroli efektywności i zgodnie z wyceną hipotetycznych instrumentów pochodnych dokonywane są w Banku realokacje pomiędzy rachunkiem wyników a rachunkiem kapitałowym.
- Wykorzystania opcji wartości godziwej dla depozytów na rynku międzybankowym, pozwalającego na okresową weryfikację wycen.

Powyższe zmiany powinny zredukować asymetrię w rachunkowości, tj. zmniejszyć zmienność wyniku finansowego również w przypadku zamknięcia pozycji w sensie ekonomicznym.

W procesie zarządzania ryzykiem Bazylea II nakłada na instytucje finansowe warunek bazowania na wewnętrznie zatwierdzonych modelach ryzyka. W I półroczu 2008 roku ING Bank N.V. przeprowadził niezależną walidację modeli ryzyka rynkowego wykorzystywanych przez ING Bank Śląski S.A. Wszystkie modele stosowane w Banku zostały poddane walidacji i uznane za zgodne z ich przeznaczeniem.

Adekwatność kapitałowa

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. zachował zgodność z obowiązkowymi normami ostrożnościowymi odnoszącymi się do adekwatności kapitałowej.

Na początku 2008 roku – wraz wejściem w życie wymogów Bazylei II – obniżył się współczynnik wypłacalności w ING Banku Śląskim S.A. Wynikało to przede wszystkim z konieczności uwzględnienia dodatkowego wymogu kapitałowego (w wysokości 274 mln zł) na ryzyko operacyjne, jak i z zastosowania standardowych modeli dla szacowania wymogów związanych z ryzykiem kredytowym portfela korporacyjnego. W kolejnych miesiącach 2008 roku współczynnik adekwatności kapitałowej pozostał na relatywnie stabilnym poziomie i na koniec czerwca 2008 roku wynosił 11,2%, co oznacza, że grupa kapitałowa Banku posiadała wystarczający kapitał potrzebny na pokrycie określonych rodzajów ryzyka finansowego i kredytowego.

Zarządzanie kapitałem ekonomicznym w ING Banku Śląskim S.A. bazuje przede wszystkim na regulacjach wewnętrznych. Proces ten różni się od szacowania wymogów kapitału ustawowego m.in. tym, że Bank uwzględnia w nim więcej rodzajów ryzyka (m.in. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej) oraz może bez zgody organów nadzoru, wykorzystać swoje wewnętrzne modele dla potrzeb określenia wymogów kapitałowych.

Wyniki uzyskane w I półroczu 2008 roku w zakresie pomiaru kapitału ekonomicznego potwierdzają, że ING Bank Śląski S.A. jest dobrze zabezpieczony pod względem kapitałowym.

Ryzyko operacyjne, ryzyko braku zgodności (ryzyko compliance) oraz ryzyko wyłudzeń

ING Bank Śląski S.A. uznaje ryzyko operacyjne, jako ryzyko poniesienia bezpośredniej lub pośredniej straty materialnej lub utraty reputacji w wyniku niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. W zakres tej definicji wchodzi również ryzyko prawne.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym, kierując się wymogami wynikającymi z przepisów Ustawy Prawo Bankowe, Rekomendacją M Narodowego Banku Polskiego, bazującą na wytycznych Komitetu Bazylejskiego, postanowieniami Uchwały Nr 4/2007 Komisji Nadzoru Bankowego oraz standardami opracowanymi przez Grupę ING.

W ING Banku Śląskim S.A. obowiązuje Polityka Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym określająca spójną metodologię i praktykę w tym zakresie. Polityka ta wraz z regulacjami szczegółowymi jest na bieżąco aktualizowana, stosownie do pojawiających się potrzeb.

W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank realizuje procesy identyfikacji, pomiaru i monitorowania tego ryzyka oraz podejmuje działania zmierzające do utrzymywania go na akceptowalnym poziomie. Polegają one przede wszystkim na:

- Wdrażaniu polityk, standardów oraz regulacji w obszarach zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacji, bezpieczeństwa personelu i zasobów.
- Wprowadzaniu mechanizmów aktywnej identyfikacji ryzyka operacyjnego, jego oceny i ograniczania w poszczególnych obszarach działalności Banku, z

uwzględnieniem nowych/modyfikowanych produktów, prowadzonych projektów, zlecenia wykonania czynności na zewnątrz oraz zmian organizacyjnych i zmian w otoczeniu.

- Gromadzeniu informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego, ich analizie oraz podejmowaniu działań zapobiegających ich powtórzeniu w przyszłości.
- Określaniu czynników istotnego ryzyka i ich monitorowaniu.
- Monitorowaniu konfiguracji aplikacji i systemów IT.
- Klasyfikacji i analizie ryzyka zasobów informacji.
- Ograniczaniu strat poprzez doskonalenie systemu kontroli działalności Banku.
- Aktywnym ograniczaniu ryzyka operacyjnego poprzez stosowanie zintegrowanego systemu ewidencjonowania i śledzenia realizacji rekomendacji pokontrolnych jak również innych działań ograniczających ryzyko.
- Adekwatnej do poziomu ryzyka alokacji kapitału ekonomicznego.
- Testowaniu planów zachowania ciągłości dla krytycznych i ważnych procesów biznesowych.
- Doskonaleniu zabezpieczeń fizycznych w Banku, ze szczególnym uwzględnieniem zintegrowanego systemu monitorowania bezpieczeństwa oddziałów i zapewnienia natychmiastowej pomocy w sytuacjach alarmowych.
- Zarządzaniu procesem ubezpieczeń globalnych i lokalnych.
- Opracowywaniu sprawozdawczości zarządczej w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- Organizowaniu programów uświadamiających i szkoleń w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko braku zgodności (ryzyko compliance) jest rozumiane w ING Banku Śląskim S.A. jako ryzyko pogorszenia reputacji Banku lub narażenia Banku na sankcje prawne bądź straty finansowe, wskutek niestosowania się do norm, przepisów lub standardów postępowania. W zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadził *Politykę Compliance*, która określa zasady odpowiedzialności oraz standardy postępowania, dotyczące zarządzania tym ryzykiem.

Obowiązki nadzorcze i kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności sprawuje Rada Nadzorcza, której działania w tym zakresie są realizowane poprzez powołany spośród jej członków Komitet Audytorski.

Odpowiedzialność za prawidłowe zarządzanie ryzykiem braku zgodności ponosi Zarząd Banku, który odpowiada m.in. za wdrożenie w Banku wymaganych polityk oraz regulacji, a także za ustanowienie efektywnej struktury organizacyjnej.

W zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank koncentruje się na realizacji zadań mających na celu wspieranie procesów biznesowych poprzez identyfikację ryzyka braku zgodności oraz wdrażanie mechanizmów kontroli i ograniczania tego ryzyka. Działania te są realizowane m.in. poprzez:

- Wdrażanie polityk, standardów i procedur w zakresie zgodności z normami (compliance).
- Doskonalenie metod oraz narzędzi identyfikacji, oceny, monitorowania, a także ograniczania ryzyka braku zgodności.
- Doradztwo i wsparcie w zakresie zasad zgodności z normami compliance, udzielane przez Oficera Compliance: Zarządowi Banku, kadrze zarządczej oraz pracownikom.

- Uwzględnianie ryzyka compliance w procesie opiniowania inicjatyw biznesowych (projektów) oraz zmian w regulacjach wewnętrznych Banku.
- Realizację programów uświadamiających oraz szkoleń dotyczących ryzyka braku zgodności.
- Analizowanie transakcji i rachunków pod kątem ryzyka wystąpienia przypadków prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, monitoring rachunków i klientów, a także realizację procesu identyfikacji i akceptacji klientów – zgodnie z obowiązującą w Banku *Polityką Przeciwdziałania Przestępstwom Finansowym i Gospodarczym*.
- Nadzór nad: prywatnymi inwestycjami pracowników, przestrzeganiem ograniczeń w przekazywaniu informacji (*Chińskie Mury*) oraz przestrzeganiem ograniczeń, dotyczących przyjmowania lub wręczania przez pracowników korzyści materialnych.
- Ograniczanie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów.
- Okresową aktualizację listy kluczowych rodzajów ryzyka braku zgodności (*Compliance Chart*).
- Przyjmowanie od pracowników zgłoszeń nieprawidłowości (*Whistleblower*) oraz prowadzenie postępowań wyjaśniających.
- Wspieranie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w spółkach zależnych Banku.
- Współpracę z innymi jednostkami Grupy ING, audytorami zewnętrznymi lub regulatorami.

W celu ograniczania strat ING Banku Śląskiego S.A. powstających w wyniku oszustw zewnętrznych i wewnętrznych prowadzone są następujące działania:

- Identyfikacja zagrożeń i podatności na oszustwa w realizowanych w Banku procesach udzielania kredytów, obsługi depozytów oraz w bankowości internetowej.
- Wdrażanie mechanizmów przeciwdziałających oszustwom w celu zwiększenia efektywności modelu kontroli.
- Przygotowywanie komunikatów i alertów o zagrożeniach dla klientów Banku.
- Projektowanie szkoleń dla pracowników Banku z zakresu oszustw gospodarczych.
- Identyfikacja podatności i zagrożeń w zakresie wewnętrznego użytkowania systemów IT.
- Monitoring transakcji kartowych i internetowych, sieci internetowej pod kątem wykrywania oszustw.

Od kwietnia 2008 roku w strukturze organizacyjnej ING Banku Śląskiego S.A. funkcjonują: Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Departament Compliance oraz Departament Przeciwdziałania Oszustwom. Departamenty te podlegają bezpośrednio Zarządowi Banku i są nadzorowane przez Dyrektora Banku odpowiedzialnego za obszar zarządzania ryzykiem operacyjnym, compliance oraz przeciwdziałania oszustwom.

VII. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

Przestrzeganie dobrych praktyk ładu korporacyjnego

Od początku 2008 roku obowiązują nowe uregulowania w zakresie ładu korporacyjnego, przyjęte w dniu 4 lipca 2007 roku Uchwałą Nr 12/1170 Rady Giełdy i zawarte w *Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW*.

Zgodnie z § 29.3 Regulaminu Giełdy, w przypadku gdy określona zasada ładu korporacyjnego nie jest stosowana w sposób trwały lub jest naruszona incydentalnie, emitent ma obowiązek opublikowania raportu zawierającego informacje o tym, jaka zasada nie jest stosowana lub nie została zastosowana, jakie były okoliczności i przyczyny nie zastosowania zasady oraz w jaki sposób emitent zamierza usunąć ewentualne skutki nie stosowania danej zasady lub jakie kroki zamierza podjąć, by zmniejszyć ryzyko nie zastosowania zasad ładu korporacyjnego w przyszłości.

W dniu 2 stycznia 2008 roku, ING Bank Śląski S.A. opublikował raport o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego, w którym oświadczył, że Bank i jego organy wyrażają wolę przestrzegania zasad ładu korporacyjnego określonych w *Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW*, z wyjątkiem Zasady IV.8. dotyczącej zmiany biegłego rewidenta.

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku podjęły decyzję o deklaracji niestosowania zasady dotyczącej zmiany biegłego rewidenta w brzmieniu przyjętym w *Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW*¹⁰, ponieważ rotacja audytora sprawozdań finansowych ING Banku Śląskiego S.A. jest uzależniona od ewentualnej zmiany podmiotu badającego sprawozdania finansowe strategicznego akcjonariusza Banku. Wynika to z konieczności konsolidacji sprawozdań finansowych oraz z przepisów obowiązujących w UE.

W kwietniu 2007 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ING Groep N.V. zadecydowało, że począwszy od 2008 roku firma Ernst & Young będzie jedynym audytorem zewnętrznym skonsolidowanych sprawozdań Grupy ING oraz obowiązkowych sprawozdań finansowych jej spółek zależnych. W ślad za tą decyzją, w dniu 30 listopada 2007 roku Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. podjęła uchwałę, że począwszy od 2008 roku podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przez okres najbliższych trzech lat będzie firma Ernst & Young Audit Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie.

W kwietniu 2008 roku Grupa ING przejęła Politykę Grupy ING dotyczącą niezależności audytorów zewnętrznych (*ING Group Policy on External Auditors Independence*). Określa ona m.in. zasady rotacji audytorów zewnętrznych. Zgodnie z nimi, po upływie maksymalnego okresu pięciu kolejnych lat, w ciągu których wykonywane były usługi audytowe na rzecz Grupy ING, wiodący (lub koordynujący) partner audytowy oraz partner dokonujący przeglądu zostaną zastąpieni przez innych audytorów i będą podlegać okresowi pięcioletniego wyłączenia.

ING Bank Śląski S.A. – jako członek Grupy ING, notowanej na giełdzie w Nowym Jorku – został włączony w proces kontroli wewnętrznej, który reguluje Ustawa Sarbanes-Oxley

¹⁰ Zasada ta brzmi: Walne zgromadzenie lub rada nadzorcza powinny zapewnić aby podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego zmieniał się przynajmniej raz na siedem lat obrotowych.

Sekcja 404 (w skrócie SOX 404). Na mocy tej ustawy, spółki notowane na giełdach amerykańskich są zobowiązane do składania wraz ze sprawozdaniem finansowym, oświadczeń dotyczących rzetelności prowadzonej sprawozdawczości oraz istnienia odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej, jak również ocenę skuteczności ich funkcjonowania na koniec ostatniego roku obrotowego spółki.

Zmiany w organach statutowych Banku

W dniu 24 kwietnia 2008 roku Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. przyjęło do wiadomości rezygnację pana Marc van der Ploeg oraz pana Ignace van Waesberghe z pełnionych przez nich funkcji w Radzie Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. Jednocześnie do Rady Nadzorczej zostali powołani panowie Nicolaas Cornelis Jue oraz Tom Kliphuis.

Na koniec czerwca 2008 roku Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. działała w następującym składzie:

• p. Anna Fornalczyk	Przewodnicząca, Członek Niezależny,
• p. Cornelis Leenaars	Wiceprzewodniczący,
• p. Wojciech Popiołek	Sekretarz Rady, Członek Niezależny,
• p. Ralph Hamers	Członek,
• p. Jerzy Hausner	Członek, Członek Niezależny,
• p. Nicolaas Cornelis Jue	Członek,
• p. Tom Kliphuis	Członek,
• p. Mirosław Kośmider	Członek, Członek Niezależny.

W ciągu I półrocza 2008 roku zmienił się także skład Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej Banku w dniu 15 maja 2008 roku pani Maria Elisabeth van Elst złożyła rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z ważnością od 31 maja 2008 roku z powodu przeniesienia na inne stanowisko w Grupie ING. Jednocześnie, Rada Nadzorcza powołała z dniem 1 czerwca 2008 roku panią Justynę Kesler na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

Na koniec czerwca 2008 roku Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. pracował w następującym sześcioposobowym składzie:

• p. Brunon Bartkiewicz	Prezes Zarządu Banku , któremu podlegały jednostki bezpośrednio nadzorowane przez Zarząd Banku, takie jak: Departament Zarządzania Zasobami Ludzkimi, Departament Audytu Wewnętrznego, Departament Prawny, Biuro Prasowe,
• p. Mirosław Boda	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiedzialny za Pion Finansów i Pion Strategii i Controllingu,
• p. Justyna Kesler	Wiceprezes Zarządu Banku , której podlegał Pion Operacji, Pion Usług i Pion IT,
• p. Oscar Swan	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiedzialny za Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym,
• p. Michał Szczurek	Wiceprezes Zarządu Banku , odpowiadający za Pion

- Beniamin van de Vrie Bankowości Detalicznej, **Wiceprezes Zarządu Banku**, któremu podlegał Pion Bankowości Korporacyjnej oraz Pion Rynków Finansowych.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 12 czerwca 2008 roku pan Benjamin van de Vrie złożył rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z ważnością od 30 czerwca 2008 roku z powodu przeniesienia na inne stanowisko w Grupie ING. Na tym samym posiedzeniu Rada powołała z dniem 1 lipca 2008 roku panią Małgorzatę Kołakowską i pana Michała Bolesławskiego na stanowiska Wiceprezesów Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

W I półroczu 2008 roku łączna kwota wynagrodzeń (rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Zarządu wyniosła 8 264 tys. zł. Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń i nagród za I półrocze 2008 roku podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od stycznia do czerwca 2008 roku oraz premii za 2007 rok wypłaconej w 2008 roku w ogólnej kwocie 3 205 tys. zł.

Członkowie Zarządu oraz inne osoby będące pracownikami ING Banku Śląskiego S.A. nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych i stowarzyszonych grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Tabela. Wynagrodzenie członków Zarządu ING Banku Śląskiego w I półroczu 2008 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2008	6 621	1 643	8 264
I półrocze 2007	7 882	1 984	9 866

W I półroczu 2008 roku łączna kwota wynagrodzeń (definiowana jak wyżej) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Rady Nadzorczej wyniosła 257 tys. zł.

Tabela. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego w I półroczu 2008 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2008	257	0	257
I półrocze 2007	308	0	308

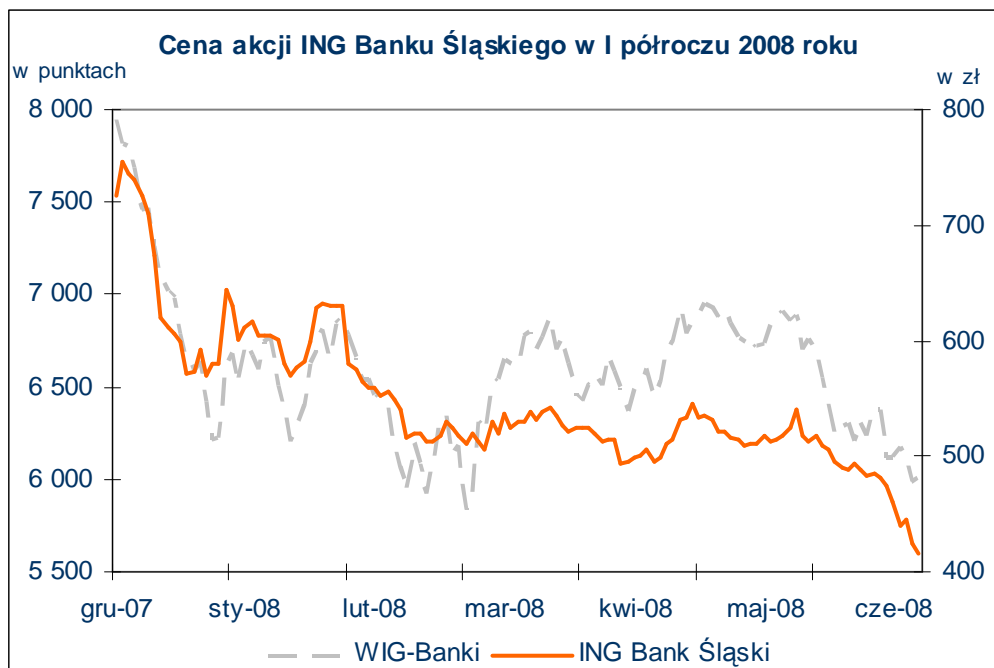
VIII. INFORMACJE DLA INWESTORÓW

Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.

Kurs akcji ING Banku Śląskiego S.A. na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w pierwszych sześciu miesiącach 2008 roku zachowywał się podobnie jak cały rynek giełdowy.

W I półroczu 2008 roku utrzymywała się niekorzystna koniunktura na warszawskim parkiecie oraz spadkowy trend głównych indeksów. W dniu 30 czerwca 2008 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. spadła do najniższego w I półroczu 2008 roku poziomu, tj. do 415 zł. Kurs ten był o 42,8% niższy niż w ostatnim dniu notowań 2007 roku. Dla porównania, subindeks WIG-Banki spadł w tym okresie o 24,4%.

Na koniec czerwca 2008 roku wartość rynkowa ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 5,4 mld zł, co przełożyło się na następujące wskaźniki: P/BV w wysokości 1,35 oraz P/E na poziomie 8,5.

Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.

Kapitał akcyjny ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130 100 000 zł i jest podzielony na 13 010 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 10 zł każda. Nie ma żadnych ograniczeń w zakresie przenoszenia prawa własności, jak i w zakresie wykonywania prawa głosów z tytułu posiadanych akcji. Akcje Banku nie dają również specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do emitenta.

Według powziętych przez Bank informacji, w dniu przekazywania niniejszego raportu następujące podmioty posiadały 5 lub więcej procent akcji i ogólnej liczby głosów na WZA:

Nazwa Akcjonariusza	Liczba akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZA
ING Bank N.V.	9 757 500	75,00%
Commercial Union OFE BPH CU WBK	700 000	5,38%
Pozostali	2 552 500	19,62%
Razem	13 010 000	100,00%

W ciągu I półrocza 2008 roku struktura własnościowa spółki pozostawała stabilna. Inwestorem strategicznym ING Banku Śląskiego S.A. jest ING Bank N.V. Wchodzi on w skład Grupy ING – globalnej instytucji finansowej ze 150-letnią tradycją, operującej w ponad 50 krajach na rynku bankowym, ubezpieczeniowym oraz w obszarze zarządzania aktywami. Pod względem wartości rynkowej, ING należy do grupy dwudziestu największych instytucji finansowych na świecie i do pierwszej dziesiątki w Europie.

ING Bank N.V. traktuje swoje zaangażowanie w ING Banku Śląskim S.A. jako inwestycję o charakterze długoterminowym. Obok działalności na rynku bankowym, Grupa ING jest obecna w Polsce i na innych podstawowych rynkach usług finansowych, takich jak: ubezpieczenia, fundusze inwestycyjne, usługi leasingowe i faktoringowe.

Na dzień publikacji raportu, ING Bank Śląski S.A. nie posiadał informacji na temat umów, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Ratingi

ING Bank Śląski S.A. współpracuje z agencjami ratingowymi Fitch Ratings oraz Moody's Investors Service. Agencja Fitch Ratings wystawia dla Banku pełną ocenę ratingową, zaś Moody's Investors Service przeprowadza ocenę Banku bazując wyłącznie na publicznie dostępnych informacjach.

W dniu 5 czerwca 2008 roku agencja Fitch Ratings Ltd. poinformowała Zarząd Banku o podtrzymaniu – przyznanych w 2007 roku – ratingów dla ING Banku Śląskiego S.A.

Fitch Ratings Ltd.

Zobowiązania długoterminowe	AA -
Perspektywa utrzymania wyż.wym. oceny	Stabilna
Zobowiązania krótkoterminowe	F1+
Ocena indywidualna	C
Ocena wsparcia	1

W raporcie Agencja podała, że oceny ING Banku Śląskiego S.A. w zakresie ratingu zobowiązań długoterminowych i zobowiązań krótkoterminowych odzwierciedlają bardzo wysokie prawdopodobieństwo otrzymania przez Bank potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza ING Bank N.V., posiadającego rating AA z perspektywą stabilną. Utrzymanie dla Banku ratingu indywidualnego na dotychczasowym poziomie odzwierciedlało natomiast poprawiającą się jakość aktywów Banku i wysoki wskaźnik pokrycia rezerwami należności zagrożonych, wysoką płynność i silną pozycję na rynku depozytów. Jednocześnie ocena uwzględniała rosnącą presję na poziom współczynnika wypłacalności.

W I półroczu 2008 roku agencja Moody's utrzymała dla ING Banku Śląskiego S.A. swoje oceny na niezmienionym poziomie.

Moody's Investors Service Ltd.

Depozyty długoterminowe w walucie obcej	A2
Depozyty długoterminowe w walucie krajowej	A1
Depozyty krótkoterminowe	P-1
Siła finansowa Banku	D+
Perspektywa ratingów depozytów długoterminowych i krótkoterminowych	Stabilna

IX. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

IT i operacje

W celu zapewnienia właściwego wsparcia dla realizacji celów biznesowych, jak i inicjatyw proefektywnościowych, w I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. wdrażał w sferze informatyki i operacji, m.in. następujące duże projekty:

- Nowa aplikacja Front-End w placówkach detalicznych. Jest to aplikacja typu CRM (*customer relationship management*), pozwalająca na podjęcie zindywidualizowanych działań sprzedażowych, a tym samym przyczyniająca się do skuteczniejszej realizacji celów komercyjnych. Narzędzie to umożliwia też poprawę jakości obsługi oraz obniżenie ryzyka operacyjnego. Prowadzono prace nad wdrożeniem kolejnych modułów systemu (takich jak obsługa lokat i produktów strukturyzowanych kart debetowych, procesów finansowych). Docelowo, nowa aplikacja obejmie swoim zakresem wszystkie procesy sprzedaży i obsługi klienta, a także wszystkie kanały dystrybucji.
- Aplikacje wspomagające procesy kredytowe. Bank rozszerzył funkcjonalność Systemu Obsługi Wniosków Kredytowych (SOWK) o obsługę kredytów hipotecznych. Scalenie w jednej aplikacji funkcjonalności dostępnych wcześniej w kilku odrębnych systemach skróci czas rozpatrywania wniosków kredytowych zmniejszy ryzyko popełnienia błędów a także spowoduje spadek jednostkowych kosztów procesu.
- Program Bankujesz-Kupujesz. W ramach tego unikalnego na polskim rynku programu lojalnościowego uruchomiono m.in. platformę sprzedażową zintegrowaną z systemem płatności elektronicznych, on-linowy system naliczania punktów oraz wygodne rozwiązanie dla płatności w sklepach internetowych.
- Migracja obsługi kredytów klientów strategicznych do centralnego systemu bankowego ICBS. Dzięki czemu uzyskano wzrost wydajności procesów oraz nowe funkcjonalności, umożliwiające m.in. wdrożenie nowych produktów kredytowych.
- Opracowanie rozwiązań informatycznych dla placówek partnerskich. Przygotowywano udostępnienie aplikacji Front-End, SOWK w technologii internetowej. Wdrożenie tych rozwiązań będzie stanowiło ważny krok w opracowaniu przyszłego standardu systemów obsługi klienta dla oddziałów i placówek Banku.
- Personalizacja kart chipowych. Celem projektu jest outsourcing procesu personalizacji kart chipowych.
- Optymalizacja sieci bankomatów. Projekt zakłada przede wszystkim zwiększenie dostępności sieci bankomatów oraz zmniejszenie obciążenia oddziałów obsługą bankomatów.
- Opracowanie docelowego modelu obsługi gotówkowej dla Banku. W jego ramach przewidziana jest kompleksowa obsługa gotówkowa Banku przez zewnętrzną jednostkę.
- Bezpieczeństwo. Przeniesiono zarządzanie wszystkimi wpłatomatami do nowoczesnej centralnej aplikacji, pracowano nad wdrożeniem technologii mikroprocesorowej dla

kart kredytowych, przygotowywano się do migracji bankomatów do protokołu TCP/IP, prowadzono projekt rozwoju systemów przechowywania danych i tworzenia kopii bezpieczeństwa dla systemów otwartych, pozwalający na centralizację i ujednolicenie procedur tworzenia kopii zapasowych.

Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji

Jednym z priorytetów ING Banku Śląskiego S.A. był rozwój kanałów bankowości elektronicznej. W I półroczu 2008 roku Bank przede wszystkim:

- Sfinalizował projekt związany z wdrożeniem systemu bankowości internetowej *ING BusinessOnLine* dla klientów bankowości korporacyjnej. Aktualnie w ramach jednej przyjaznej aplikacji są oferowane praktycznie dostępne wszystkie produkty i usługi. Rozpoczęto jednocześnie migrację dotychczasowych użytkowników aplikacji *MultiCash* do nowego systemu bankowości internetowej.
- Wdrożył nową wersję systemu *ING BankOnLine*. Uzyskał on nową szatę graficzną, poprawioną ergonomię oraz dodatkową funkcjonalność w postaci kanału aktywnej sprzedaży kredytów oferowanych w ramach preskoringu.
- W ramach projektu *Najbardziej internetowy Bank* wprowadził nowy kanał komunikacji poprzez najpopularniejszy komunikator internetowy Skype.

Na koniec czerwca 2008 roku z systemów bankowości internetowej ING Banku Śląskiego S.A. korzystało 955,1 tys. użytkowników, tj. o 24,7% więcej niż na koniec 2007 roku. Zwiększyła się także znacznie liczba użytkowników systemu bankowości telefonicznej *HaloŚląski* – wzrost o około 25,2% w stosunku do grudnia 2007 roku.

W czerwcu 2008 roku zrealizowano w Banku 6,3 mln transakcji za pośrednictwem systemów bankowości elektronicznej, wobec 4,8 mln rok wcześniej (wzrost o 31%).

Liczba klientów:	30.06.2008	31.12.2007
ING BankOnLine, ING OnLine	955 057	765 920
HaloŚląski	498 747	398 297
SMS	304 775	233 745
MultiCash	5 033	5 464

Na koniec czerwca 2008 roku ING Bank Śląski S.A. dysponował siecią 667 bankomatów, podczas gdy w grudniu 2007 roku posiadał 630 ATM-ów.

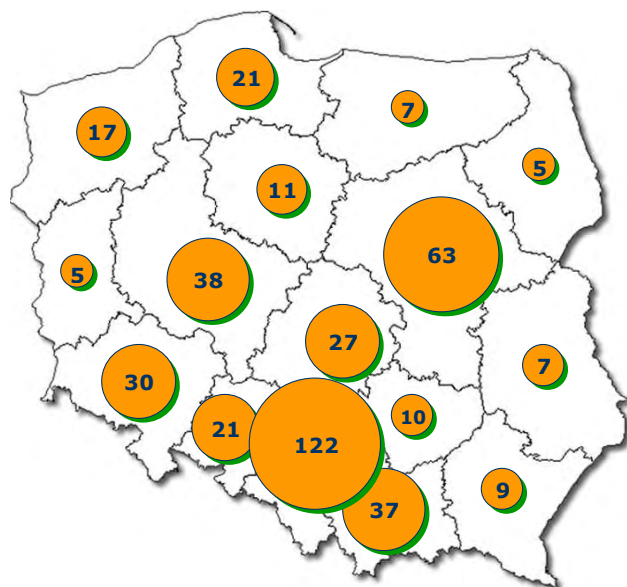
Rozwój sieci placówek bankowych

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował realizację programu budowy sieci placówek nowego typu uruchamiając 25 nowych placówek. Były to w dominującej części placówki bazujące na modelu franczyzy.

Możliwości sprzedażowe i serwisowe takiej placówki są niemal identyczne jak tradycyjnych oddziałów detalicznych. Obok szerokiej gamy produktów ING Banku Śląskiego S.A., oferują one także produkty innych członków Grupy ING, a w tym ING TFI S.A. oraz wybrane produkty ING Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie. Ważną cechą tego typu placówki jest –

dzięki zastosowaniu urządzeń samoobsługowych – wyeliminowanie gotówki w relacjach Klient-Pracownik. Placówka nowego typu, obok części transakcyjnej, posiada także część sprzedażową, w której znajduje się m.in. punkt informacyjny, stanowiska doradców, pokój spotkań.

W celu zapewnienia lepszej dostępności produktów i usług Banku, jak i racjonalizacji poziomu kosztów, w I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. uruchamiał kolejne strefy samoobsługowe.

Istotą tego projektu jest wydzielenie w istniejących oddziałach czynnych przez całą dobę stref samoobsługowych, w których klienci mogą samodzielnie dokonywać wpłat i wypłat gotówkowych, dokonać przelewu przez *ING BankOnLine*, połączyć się z serwisem *HaloŚląski* lub porozmawiać z konsultantem z Call Centre. Strefy samoobsługowe przeznaczone są dla klientów indywidualnych, małych firm, a także dla klientów korporacyjnych. W I półroczu 2008 roku Bank oddał do dyspozycji klientów 101 stref samoobsługowych w oddziałach własnych i w czerwcu 2008 roku posiadał 148 takich stref.

Według stanu na 30 czerwca 2008 roku, ING Bank Śląski S.A. prowadził działalność operacyjną za pośrednictwem 430 oddziałów, wśród których było 100 placówek nowego typu. Placówki Banku są rozmieszczone na terenie całego kraju, przy czym największa ich koncentracja – z uwagi na historię Banku – występuje w województwie śląskim. W ramach 30 oddziałów detalicznych działały Centra Bankowości Prywatnej, które są dedykowane do obsługi zamożnych klientów. Dla klientów posiadających aktywa na poziomie przynajmniej 1 mln zł Bank uruchomił ponadto w Warszawie Centrum Inwestycyjne Private Banking.

Obsługę klientów korporacyjnych z segmentu średnich i dużych firm Bank prowadził za pośrednictwem 28 oddziałów korporacyjnych i 11 Centrów Bankowości Korporacyjnej. Najwięksi klienci korporacyjni byli natomiast obsługiwani przez Departament Klientów Strategicznych i 2 jego ekspozytury (w Katowicach i w Gdańsku).

X. ZARZĄDZANIE KADRAMI

Stan zatrudnienia

Na dzień 30 czerwca 2008 roku grupa kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. zatrudniała 8 387 osób. W I półroczu 2008 roku liczba pracowników w spółkach tworzących grupę Banku zwiększyła się o 313 osób (tj. o 3,9%).

W czerwcu 2008 roku liczba zatrudnionych w ING Banku Śląskim S.A. wzrosła do poziomu 8 154 osób, czyli była o 310 osób (tj. o 3,8%) wyższa w porównaniu z grudniem 2007 roku.

Tabela. Struktura zatrudnienia w ING Banku Śląskim

	30.06.2008		31.12.2007	
	osoby	%	osoby	%
Bankowość detaliczna	4 663	57,2	4 513	57,5
Bankowość korporacyjna i rynki finansowe	984	12,1	938	12,0
Operacje/IT/Usługi	1 687	20,7	1 710	21,8
Ryzyko/Organizacja/Sprawy Kadrowe	820	10,0	683	8,7
Ogółem	8 154	100,0	7 844	100,0

W I półroczu 2008 roku zmiany w strukturze zatrudnienia Banku polegały przede wszystkim na:

- Zwiększeniu znaczenia obszaru Ryzyka/Organizacji/Spraw Kadrowych w strukturze zatrudnienia w wyniku wzrostu skali działalności (w szczególności na rynku kredytów hipotecznych), jak również na skutek zmian w procedurach i procesach związanych z zarządzaniem ryzykiem.
- Znacznym spadku udziału pracowników Operacji/IT/Usług w ogólnej liczbie zatrudnionych w wyniku dalszej automatyzacji i centralizacji obszaru operacyjnego.

Polityka wynagrodzeń

W I półroczu 2008 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował dotychczasową politykę wynagradzania, która koncentruje się na zapewnieniu spójności systemu, sprawiedliwości oraz konkurencyjności rynkowej wynagrodzeń oferowanych pracownikom. Polityka wynagrodzeń Banku zakłada także oferowanie co najmniej takich płac, jakie proponuje większość banków, a wraz ze wzrostem rangi stanowiska przedstawienie jednej z najlepszych ofert na rynku pracy. Podejście takie – w wyniku zwiększenia możliwości rekrutowania, motywowania i utrzymania pracowników – pomaga w realizacji celów biznesowych Banku i sprzyja racjonalnemu wykorzystaniu budżetu kosztów osobowych.

Z dniem 1 kwietnia 2008 roku wprowadzono w ING Banku Śląskim S.A. nowe, podwyższone tablice wynagrodzeń zasadniczych i przeprowadzono proces podwyżek. Podobnie jak w poprzednim roku kwota podwyżki była uzależniona od wyniku oceny rocznej pracownika oraz od miejsca dotychczasowego wynagrodzenia w nowych widełkach płacowych. Z początkiem 2008 roku zainicjowano również zmiany w zakresie systemu motywacyjnego. Ich celem było zwiększenie nacisku na efektywność procesów oraz silniejsze powiązanie premii pracowników z wynikami i jakością procesów biznesowych, w których oni uczestniczą.

Rekrutacja i selekcja

W I półroczu 2008 roku położono także duży nacisk na wypromowanie rekrutacji wewnętrznej jako jednego z dostępnych sposobów rozwoju zawodowego pracowników Banku. W tym celu, opracowano zasady rekrutacji wewnętrznej ujednolicające sposób przechodzenia pracowników pomiędzy jednostkami (zostały wdrożone na początku II półrocza 2008 roku). Trwały także prace nad poprawą systemu komunikacji na temat możliwości zmiany stanowiska wewnątrz organizacji.

Szkolenia i rozwój pracowników

W pierwszych miesiącach 2008 roku przeprowadzono w ING Banku Śląskim S.A. proces Rozmów Rocznych za 2007 rok. Wyniki rocznej oceny pracowników zostały następnie zaprezentowane Kierownictwu Banku.

W kolejnym etapie przeanalizowano rozkład profili kompetencyjnych oraz luki/nadwyżki kompetencyjne. Wyniki tych analiz posłużyły za bazę weryfikacji modelu kompetencyjnego i do stworzenia nowej metody budowy profili dla stanowisk powiązanej ściśle z kategoriami zaszerzegowania oraz opracowania planu szkoleń na 2008 rok.

Główne kierunki szkoleń I półrocza 2008 roku w ING Banku Śląskim S.A. to:

- Kompetencje pracowników. Na podstawie wyników Rozmów Rocznych opracowano i udostępniono pracownikom Katalog Szkoleń Kompetencyjnych. Katalog ten jest zbiorem propozycji szkoleń dostarczanych przez zewnętrzne jednostki szkoleniowe.
- Szkolenia menedżerskie. Obejmowały one takie moduły jak: *Rekrutacja i selekcja* (do maja 2008 roku przeszkolono w tym zakresie całą kadrę kierowniczą) oraz *Budowanie Zespołu*. Przygotowywano także kolejny moduł *Kierowanie i motywowanie pozafinansowe*, który zostanie udostępniony w II półroczu 2008 roku.
- Dla nowych pracowników. Zostało wdrożone jednolite szkolenie dla wszystkich nowozatrudnionych pracowników Banku.
- Dla pracowników sieci sprzedaży. Prowadzone w ramach Programu Best Service i Centrum Szkoleń Bankowości Korporacyjnej szkolenia dotyczyły nowo wprowadzanych i modyfikowanych produktów, jakości obsługi oraz rozwoju umiejętności sprzedażowych.
- Kursy językowe. W semestrze marzec-czerwiec w zajęciach językowych uczestniczyło blisko 660 osób.

Osobny nurt szkoleń w ING Banku Śląskim S.A. stanowią szkolenia prowadzone w formule e-learningu. W ciągu I półrocza 2008 roku odbyło się około 18,7 tys. osobo-szkoleń. Główne tematy szkoleń to: szkolenia produktowe i aplikacyjne dla sieci detalicznej oraz z zakresu bezpieczeństwa i ryzyka operacyjnego. W I półroczu 2008 roku podjęto lub ukończono proces aktualizacji i produkcji 26 szkoleń i w sumie w czerwcu 2008 roku na platformie e-learningowej Banku było dostępnych 94 szkoleń.

W I półroczu 2008 roku kontynuowano – zainicjowany wiosną 2007 roku – ING BS Management Development Programme, przeznaczony dla osób o najwyższym potencjale, które mogą objąć w przyszłości kluczowe stanowiska w Banku. Realizowano zaplanowane

działania rozwojowe w stosunku do objętych programem pracowników, przeprowadzono proces awansowy w stosunku do niektórych jego uczestników, a następnie rekrutację nowych członków do Programu.

Warunki pracy

Celem ING jako pracodawcy jest stały i ustawiczny wzrost zadowolenia z pracy pracowników. W czerwcu 2008 roku do wszystkich pracowników ING Banku Śląskiego S.A. skierowana została ankieta ING dotycząca kultury sukcesu rynkowego (*Winning Performance Culture*). W ankiecie tej pracownicy mieli możliwość wyrażenia swojej opinii na takie tematy jak: sposób zarządzania zmianą, docenianie, komunikacja, szkolenia oraz możliwości rozwoju kariery.

Wnioski sformułowane na podstawie wyników badania będą stanowiły podstawę do zmian w polityce personalnej i określenia priorytetowych działań w zakresie budowy kultury organizacji.

XI. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2008 ROKU

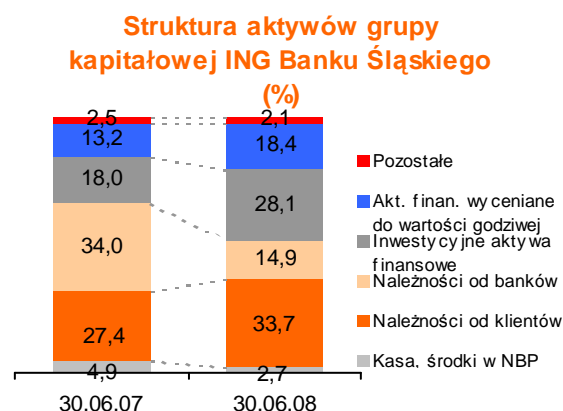
Struktura bilansu

W dniu 30 czerwca 2008 roku suma bilansowa grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.¹¹ wynosiła 60 527,1 mln zł i była o 7 324,0 mln zł, tj. o 13,8% wyższa niż rok wcześniej. Wielkość sumy bilansowej grupy, jak i struktura aktywów i pasywów są zdeterminowane działalnością ING Banku Śląskiego S.A. Na koniec I półrocza 2008 roku suma bilansowa ING Banku Śląskiego S.A. wynosiła 60 448,6 mln zł wobec 53 007,9 mln zł na koniec I półrocza 2007 (wzrost o 14,0%).

Aktywa

Struktura aktywów grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 30 czerwca 2008 roku różniła się istotnie od struktury z czerwca poprzedniego roku. I tak:

- W wyniku dynamicznego rozwoju akcji kredytowej w ING Banku Śląskim S.A. zwiększył się udział kredytów w aktywach grupy. Na dzień 30 czerwca 2008 roku kredyty i pożyczki udzielone klientom grupy kapitałowej wyniosły 20 385,7 mln zł w porównaniu z 14 567,2 mln zł w czerwcu 2007 roku. Posiadały one 33,7% udziału w aktywach, czyli o 6,3 p.p. więcej niż rok wcześniej.
- Wzrósł w strukturze aktywów także udział inwestycyjnych aktywów finansowych, których podstawową część stanowiły papiery dłużne. Na koniec czerwca 2008 roku wartość ich wynosiła 17 001,3 mln zł wobec 9 593,8 mln zł na koniec czerwca poprzedniego roku, co przełożyło się na następujące udziały w sumie bilansowej: 28,1% i 18,0%.
- Zmniejszył się natomiast istotnie udział należności od banków w całości aktywów. Na koniec czerwca 2008 roku osiągnęły one poziom 9 002,0 mln zł w porównaniu z 18 078,9 mln zł rok wcześniej. Ich udział w aktywach wynosił odpowiednio: 14,9% i 34,0%.
- Wartość aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (czyli aktywów przeznaczonych do obrotu w krótkim terminie) wyniosła 11 160,1 mln zł w porównaniu z 6 998,0 mln zł na koniec czerwca poprzedniego roku. Ich udział w sumie bilansowej wynosił 18,4%, czyli był o 5,2 p.p. wyższy od zanotowanego na koniec czerwca 2007 roku.
- Na koniec czerwca 2008 roku wartość środków w kasie i w Banku Centralnym wyniosła 1 662,9 mln zł wobec 2 608,9 mln w czerwcu 2007 roku. Ich udział w sumie bilansowej wynosił odpowiednio: 2,7% i 4,9%.

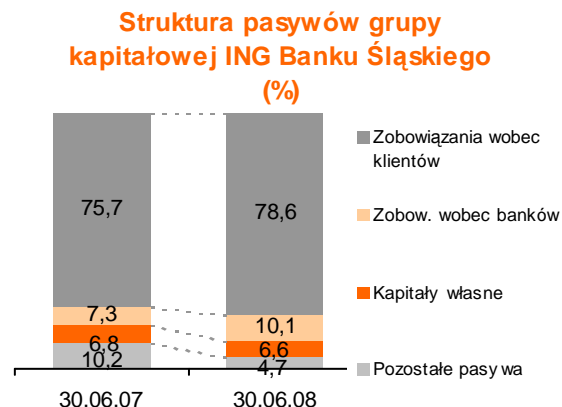
¹¹ Skonsolidowany bilans i skonsolidowany rachunek wyników grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. obejmuje ING Bank Śląski S.A. wraz z konsolidowanymi metodą pełną ING Securities S.A., ING Bankiem Hipotecznym S.A., Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. w likwidacji, Solver Sp. z o.o., ING BSK Development Sp. z o.o. oraz konsolidowanym metodą praw własności ING Polska PTE.

Pasywa

Dominującym źródłem finansowania działalności grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. były środki ulokowane w Banku przez klientów. Wartość ich wzrosła z 40 253,4 mln zł na koniec czerwca 2007 roku do 47 591,1 mln zł na koniec czerwca 2008 roku, tj. o 18,2%. W czerwcu 2008 roku przedstawiały one 78,6% pasywów grupy, co oznacza wzrost udziału o 2,9 p.p. w stosunku do czerwca poprzedniego roku.

Na koniec czerwca 2008 roku zobowiązania grupy wobec innych banków wyniosły 6 085,2 mln zł w porównaniu z 3 868,4 mln zł na koniec czerwca 2007 roku. Środki pozyskane od monetarnych instytucji finansowych przedstawiały 10,1% wartości pasywów, podczas gdy w czerwcu 2007 roku udział ich wynosił 7,3%.

Udział kapitałów własnych w pasywach grupy ING Banku Śląskiego S.A. spadł z 6,8% w czerwcu 2007 roku do 6,6% na koniec czerwca 2008 roku.

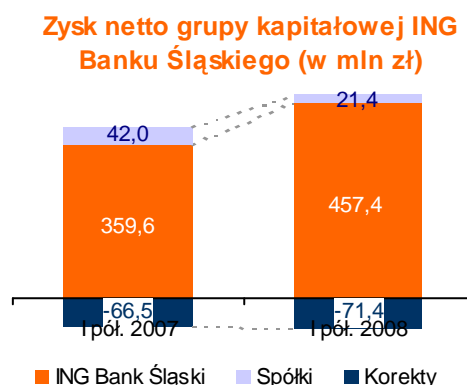
Rachunek zysków i strat

Zysk brutto i netto

W I półroczu 2008 roku grupa kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. uzyskała wynik finansowy brutto na poziomie 508,9 mln zł wobec 413,3 mln zł w I półroczu 2007 roku. Natomiast zysk netto wyniósł 407,5 mln zł w porównaniu z 335,2 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku (wzrost o 21,6%).

Główne czynniki wpływające na rezultaty finansowe grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2008 roku to¹²:

- Blisko 14-proc. przyrost dochodów z działalności podstawowej w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, uzyskany głównie w efekcie wzrostu wyniku z odsetek (wzrost o 28,0%) oraz pozostałych przychodów (przyrost o 36,3%).
- Wzrost kosztów działania o 11,2%, na skutek wyższych kosztów personelu (wzrost liczby zatrudnionych w sieci sprzedaży, indeksacja wynagrodzeń) oraz pozostałych kosztów (w związku ze znacznym wzrostem skali działania oraz realizacją projektów strategicznych).
- Dodatkowo saldo utraty wartości aktywów uzyskane w wyniku zarówno dalszej poprawy jakości portfela kredytowego, jak i skutecznych działań restrukturyzacyjnych. W efekcie, w I półroczu 2008 roku grupa zanotowała dodatnie saldo odpisów z tytułu wartości o 25,2 mln zł wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

¹² Omówione prawidłowości dotyczą rachunku wyniku w ujęciu analitycznym. Kategoria dochody z działalności operacyjnej obejmuje wynik na działalności podstawowej powiększony o udział w zyskach netto jednostek wykazywanych metodą praw własności.

W I półroczu 2008 roku wynik przed kosztami ryzyka dla grupy kapitałowej Banku osiągnął poziom 450,8 mln zł, czyli był o 18,6% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

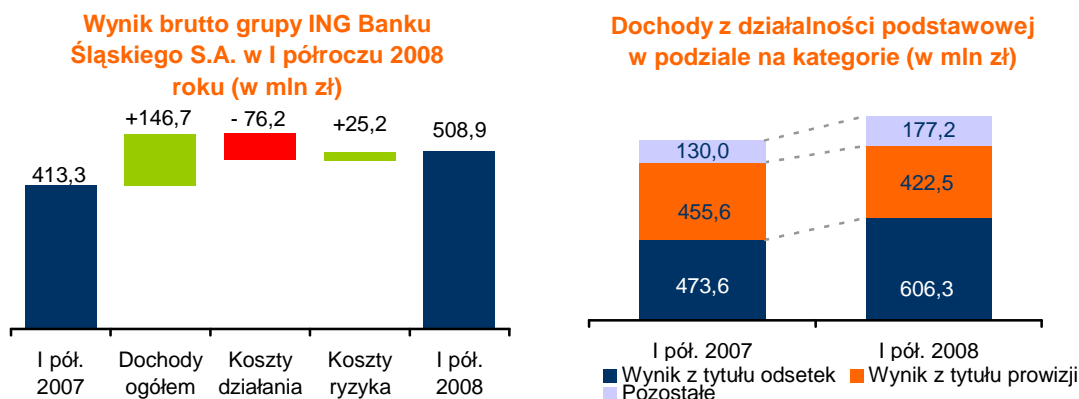

Tabela. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat w ujęciu analitycznym (w mln zł)

	I pół. 2008	I pół. 2007
Wynik z tytułu odsetek ¹³	606,3	473,6
Wynik z tytułu prowizji	422,5	455,6
Pozostałe dochody	177,2	130,0
Dochody z działalności operacyjnej	1206,0	1059,2
Koszty działania	-755,2	-679,0
Wynik przed kosztami ryzyka	450,8	380,3
Odpisy na utratę wartości i rezerwy	58,2	33,0
Wynik finansowy brutto	508,9	413,3
Podatek dochodowy	-101,4	-73,0
Wynik netto udziałowców mniejszościowych	0,0	5,1
Wynik finansowy netto	407,5	335,2

Wynik z tytułu odsetek

W I półroczu 2008 roku dochody odsetkowe netto (łącznie z punktami swapowymi) grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosły 606,3 mln zł wobec 473,6 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wielkość tych dochodów była efektem:

- wzrostu skali działania, zarówno po stronie kredytów, jak i depozytów,
- korzystnej zmiany w strukturze bilansu w postaci wzrostu udziału kredytów w aktywach,
- dobrych wyników w zakresie transakcji swap.

W I półroczu 2008 roku grupa kapitałowa Banku zrealizowała marżę odsetkową na poziomie 2,10% wobec 1,92% w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wielkość jej wynikała przede wszystkim z:

- nadal niskiego – mimo zanotowanego w ciągu ostatniego roku wzrostu – udziału kredytów w aktywach przy jednocześnie relatywnie wysokim udziale należności od sektora finansowego (w tym w walutach),

¹³ Łącznie z punktami swap.

- ze stosowanej w ciągu ostatnich lat w Banku polityki cenowej polegającej na oferowaniu atrakcyjnego oprocentowania,
- wzrostu stóp procentowych, który był częściowo niwelowany przez rosnącą konkurencję.

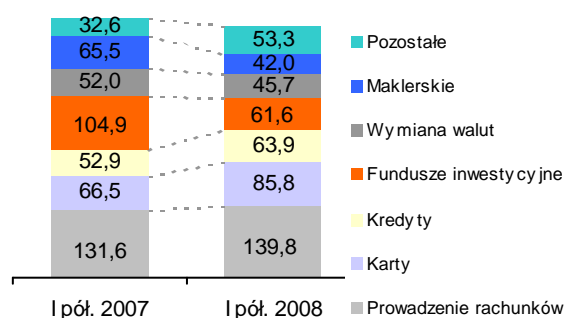
Dochody pozaodsetkowe

Zasadniczą część dochodów pozaodsetkowych stanowiły dochody z tytułu opłat i prowizji. W I półroczu 2008 roku wyniosły one 422,5 mln zł w porównaniu z 455,6 mln zł uzyskanymi w analogicznym okresie poprzedniego roku (spadek o 7,3%).

Wpływ na poziom wyniku miały następujące czynniki:

- Spadek prowizji z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa TFI (o 41%), usług maklerskich (o 36%) oraz marży transakcyjnej na wymianie walut (o 12%).
- Wzrost prowizji związanych z prowadzeniem rachunków (o 6%), kartami płatniczymi i kredytowymi (o 29%) oraz udzielaniem kredytów (o 21%).
- Uzyskania dodatkowej prowizji od subskrypcji depozytów strukturyzowanych¹⁴ (w wysokości 14,5 mln zł).

Przychody prowizyjne grupy ING Banku Śląskiego (w mln zł)

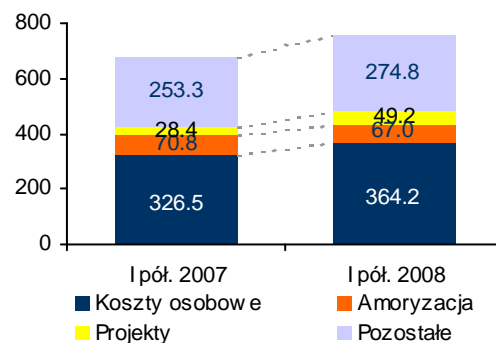
Pozostałe dochody wyniosły 177,2 mln zł wobec 130,0 mln zł uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku (wzrost o 36,3%). Główny wpływ na ich wielkość miały dobre wyniki uzyskane na rynkach finansowych oraz sprzedaż akcji MasterCard Incorporated, w wyniku której uzyskano dochód w wysokości 25,3 mln zł.

Koszty działania

W I półroczu 2008 roku koszty działania¹⁵ grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosły 755,2 mln zł wobec 679,0 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku, czyli wzrosły o 11,2%.

Koszty ogółem grupy kapitałowej Banku rosły przede wszystkim za sprawą zwiększenia skali operacji. Ekspansja rynkowa przyczyniła się m.in. do wzrostu głównego elementu kosztów, tj. kosztów personelu. Na skutek przyrostu liczby zatrudnionych, wprowadzenia nowej tabeli wynagrodzeń i indeksacji płac, w I półroczu 2008 roku koszty osobowe wyniosły 364,2 mln zł i były o 11,5% wyższe w relacji do I półrocza 2007 roku.

Koszty działania w podziale na kategorie w mln zł

Koszty z tytułu amortyzacji zamknęły się kwotą 67,0 mln zł, czyli spadły o 5,4% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

¹⁴ Wartość tej prowizji na wykresie została zaliczona do pozostałych przychodów z tytułu prowizji.

¹⁵ Koszty działania powiększone o pozostałe koszty.

Pozostałe koszty ukształtowały się na poziomie 324,0 mln zł wobec 281,7 mln zł rok wcześniej. Wzrost ich był przede wszystkim efektem wzrostu skali działania (w tym wzrostem liczby placówek) oraz kontynuacji licznych projektów zmierzających do dalszego udoskonalenia procesów i optymalizacji struktur sprzedaży.

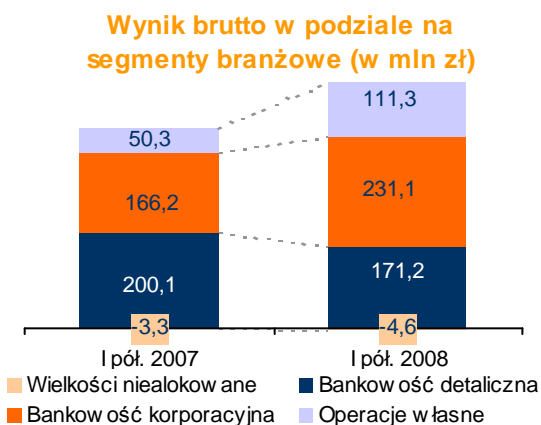
Odpisy na utratę wartości i rezerwy

W I półroczu 2008 roku koszty ryzyka uwzględnione w rachunku wyników grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. były dodatnie i wyniosły 58,2 mln zł. Główną ich pozycję (43,0 mln zł) stanowiły rozwiązane odpisy na utratę wartości aktywów w związku ze sprzedażą portfela kredytów.

Udział poszczególnych segmentów branżowych w tworzeniu wyniku finansowego

W I półroczu 2008 roku Pion Bankowości Detalicznej osiągnął wynik z uwzględnieniem kosztów ryzyka na poziomie 171,2 mln zł wobec 200,1 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku (spadek o 14,4%). Wpływ na wielkość wyniku Pionu miały następujące czynniki: niższe niż rok wcześniej dochody z dystrybucji funduszy powierniczych i działalności maklerskiej przy jednocześnie wyższych dochodach z tradycyjnej działalności bankowej (tj. depozytowo-kredytowej) oraz z tytułu sprzedaży produktów Rynków Finansowych. W I półroczu 2008 roku Detal poniósł także wyższe koszty operacyjne oraz zanotował nieco niższe rozwiązanie odpisów na utratę wartości należności w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku. Wynik Pionu Bankowości Detalicznej stanowił 29,5% wyniku brutto grupy kapitałowej Banku.

Wynik brutto Pionu Bankowości Korporacyjnej wyniósł 231,1 mln zł wobec 166,2 mln zł rok wcześniej (wzrost o 39,0%). Wzrost wyniku Pionu był przede wszystkim rezultatem wysokich dochodów ze sprzedaży produktów Rynków Finansowych oraz wzrostu dochodów od depozytów. Na wynik Korporacji korzystny wpływ wywarło także znacznie wyższe niż rok wcześniej dodatnie saldo odpisów na utratę wartości aktywów (na skutek sekurytyzacji portfela). W I półroczu 2008 roku udział Pionu Bankowości Korporacyjnej w kreowaniu wyniku brutto grupy kapitałowej Banku wynosił 45,4%.

Wynik na operacjach własnych wyniósł 111,3 mln zł i wzrósł o 121,3% w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku. Wzrost wyniku był efektem bardzo dobrych rezultatów uzyskanych w zakresie działalności handlowej, przy niewielkim spadku dochodów w obszarze ALCO.

Podstawowe wskaźniki efektywności

W I półroczu 2008 roku grupa kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. uzyskała znacznie lepsze niż rok wcześniej wskaźniki efektywności.

Tabela. Podstawowe wskaźniki efektywności (w %)

	I pół. 2008	I pół. 2007
Wskaźnik udziału kosztów (C/I)	62,6	64,1
Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA)	1,5	1,4
Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE)	23,7	20,5
Wskaźnik marży odsetkowej	2,10	1,92
Współczynnik wypłacalności	11,2	13,4

Wskaźnik udziału kosztów (C/I) – relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie analitycznym.

Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA) - stosunek zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej do średniego stanu aktywów.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - liczony jako relacja zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej do średniego stanu kapitałów i funduszy własnych.

Wskaźnik marży odsetkowej - relacja dochodów odsetkowych netto do średnich aktywów dochodowych Banku¹⁶ (obejmujących należności od podmiotów finansowych i niefinansowych, papiery wartościowe o stałym i zmiennym dochodzie oraz udziały).

Współczynnik wypłacalności - wyrażający relację między kapitałami i funduszami własnymi netto a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

¹⁶ Dochody odsetkowe netto zostały powiększone o dochody dotyczące "wewnętrznych swap-ów depozytowych". Średnie aktywa wyliczone są w oparciu o dane z pięciu okresów: 30.06.2007 r., 30.09.2007 r., 31.12.2007 r., 31.03.2008 i 30.06.2008 r.

XII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Banku dane finansowe za I półrocze 2008 roku oraz dane porównywalne zaprezentowane w półrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. we wszystkich istotnych aspektach zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej Banku oraz osiągnięty przez nią wynik finansowy. Zawarte w niniejszym dokumencie półroczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych ryzyk) grupy kapitałowej Banku w I półroczu 2008 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Banku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa i regulacjami Banku. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

Dodatkowe informacje

Zawarte umowy

Zarząd Banku oświadcza, że ING Bank Śląski S.A. nie posiada:

- znaczących umów pożyczek, poręczeń i gwarancji nie dotyczących działalności operacyjnej,
- zobowiązań umownych wynikających z emitowanych dłużnych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych.

Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank przyjmuje prawne zabezpieczenie osobiste i rzeczowe w różnej formie, np. gwarancji bankowej, poręczenia wg prawa cywilnego, weksła własnego in blanco, poręczenia wekslowego, przelewu wierzytelności, hipoteki zastawu rejestrowego, zastawu zwykłego, przewłaszczenie na zabezpieczenie, przeniesienia określonej kwoty na rachunek Banku, blokady środków na rachunku bankowym.

Na dzień 30 czerwca 2008 roku w sprawach dotyczących kredytów na działalność gospodarczą liczba wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych wynosiła 68 i obejmowała zadłużenie na łączną kwotę 218,7 mln zł. Na koniec 2007 roku wielkości te wynosiły odpowiednio: 250 tytułów na kwotę 471,9 mln zł. Znaczący spadek liczby jak i wartości tytułów wystawionych przez Bank wynikał z faktu zbycia części portfela trudnych kredytów w ramach przeprowadzonego procesu sekurytyzacyjnego.

W odniesieniu do klientów detalicznych, w ciągu I półrocza 2008 roku Bank wystawił natomiast 40 bankowych tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 629.2 tys. zł oraz wystosował 651 pozwów o łącznej wartości 8 166.7 tys. zł.